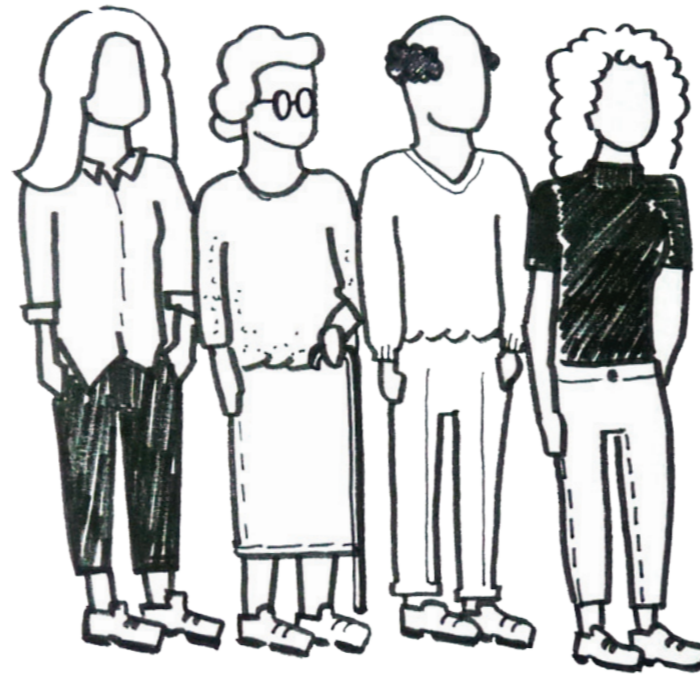


De illusie van inclusie  
wonen en leven in de wijk  
voor mensen met een psychiatrische aandoening

The illusion of inclusion  
housing and living in the neighbourhood  
for people with a psychiatric illness

Architectonische + Persoonlijke motivatie



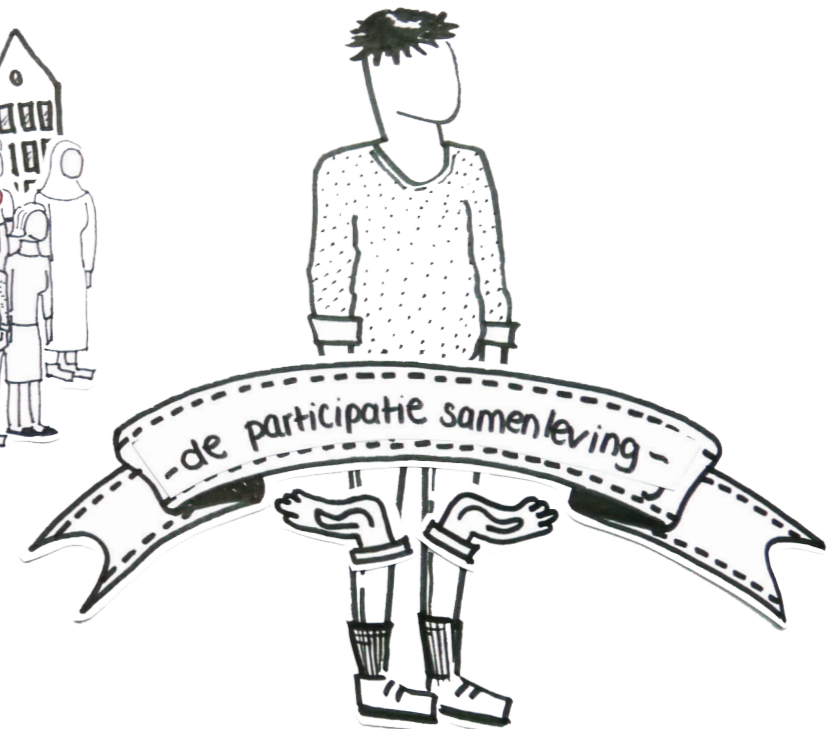
TOT 2015



BESCHERMD OF  
BEGELEID WONEN



NA 2015

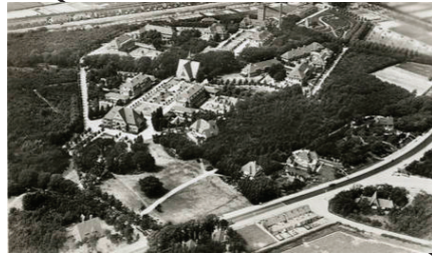


## Ruimtelijke consequenties



# Ruimtelijke consequenties

1950  
komst psychofarmaca



Paviljoensysteem  
St. Vogelzang, Duinoord



Sanatorium  
Noorder-Sanatorium, Drennoord

1950 tot jaren '70  
defect- of medisch religieuze paradigma



Psychotherapeutische gemeenschap  
De Viersprong, Halsteren

jaren '70 en '80  
ontwikkelingsgerichte paradigma



Beschermde woonvormen  
Fasehuis Het Fundament, Capelle aan den IJssel

jaren '90 tot heden  
burgerschaps- of ondersteuningsparadigma



Kleinschalige GGZ  
PCA, Amsterdam



Reguliere woning in de wijk  
Beschermd wonen Heemraadsingel, Rotterdam

**De psychiatrie beweegt mee op  
maatschappelijke-, sociale- en economische tendensen.**

buiten de stad in de natuur

in de stad



+ ZELFREDZAAKHEID



- 38 NL  
77 PSYCH. PROB
- EENZAAMHEID & SOCIAAL ISOLEMENT
- TEKORT GESCHIKTE HUURWONINGEN
- STIGMATISERING
- ... IN EEN NIET GEHEEL INCLUSIEVE SAMENLEVING

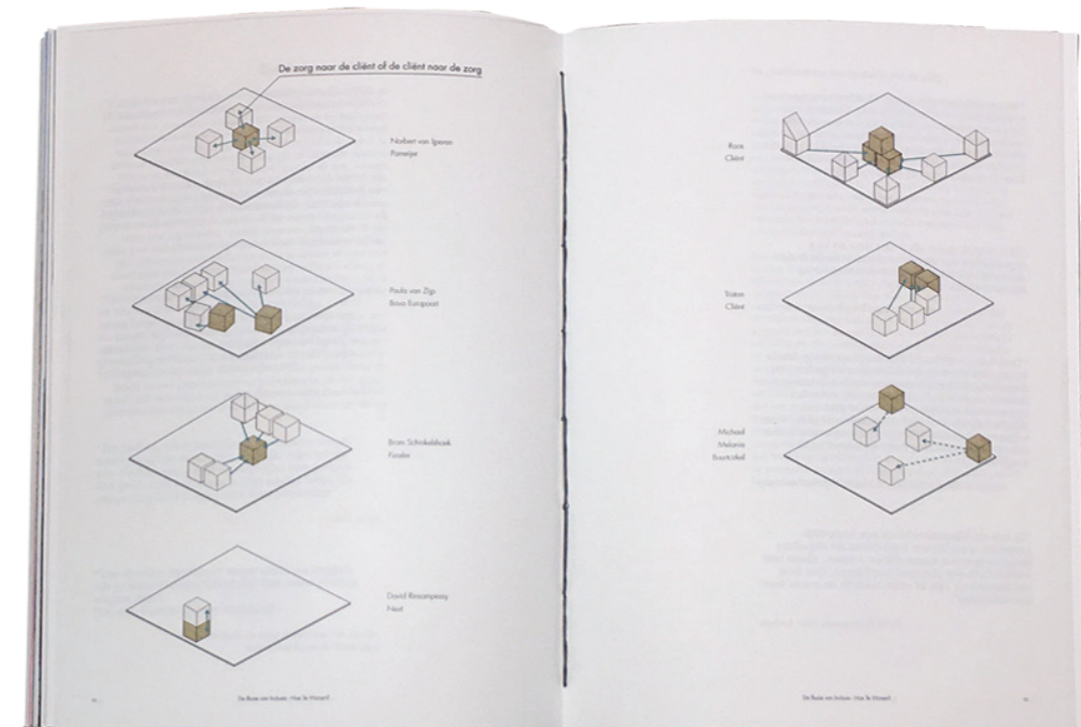
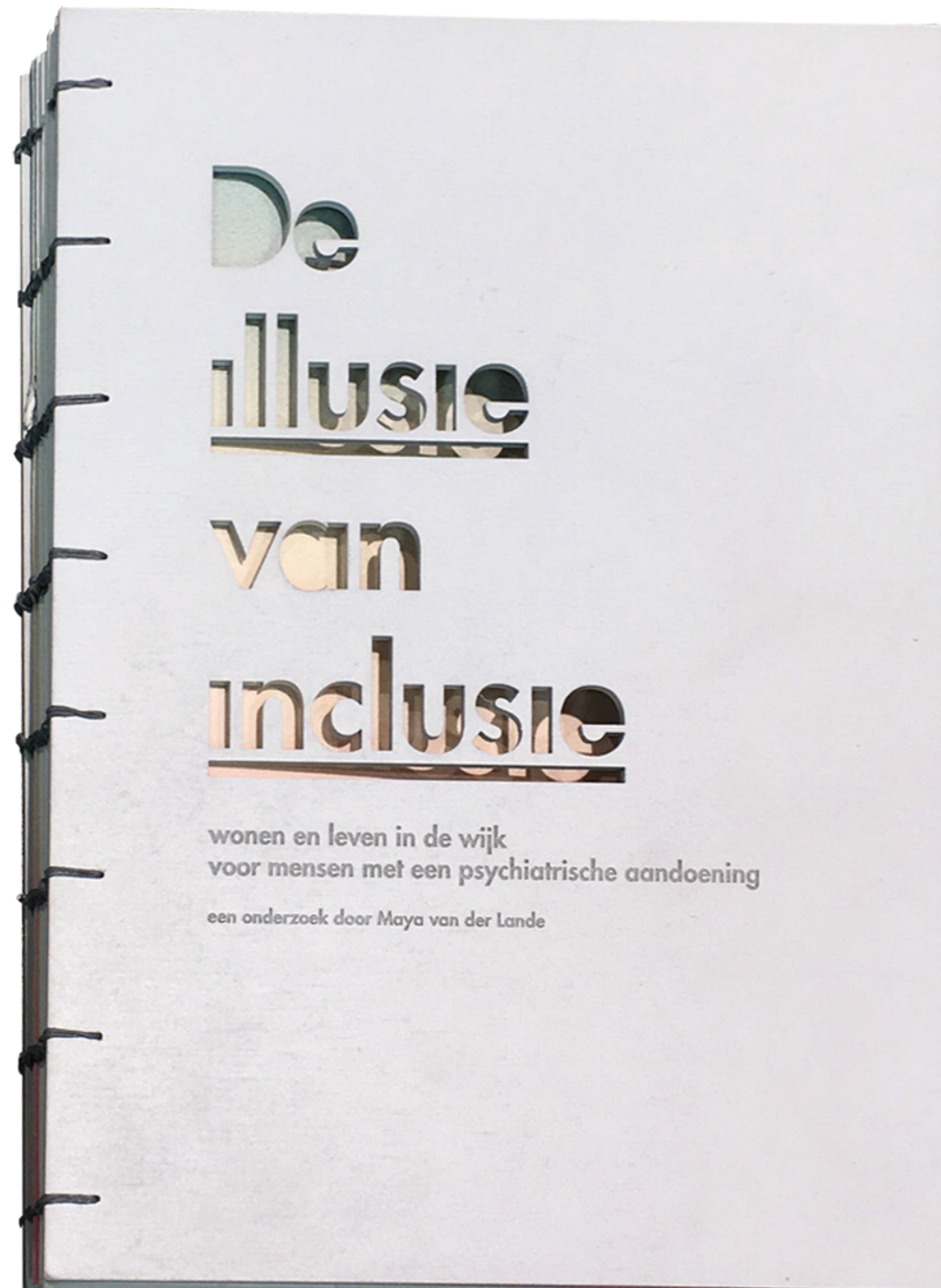


## Opgave

**Welke architectonische uitgangspunten kunnen helpen  
de wijk en de woning vorm te geven  
zodat kwetsbare mensen met een psychiatrische aandoening  
zelfstandig kunnen wonen?**



# Method

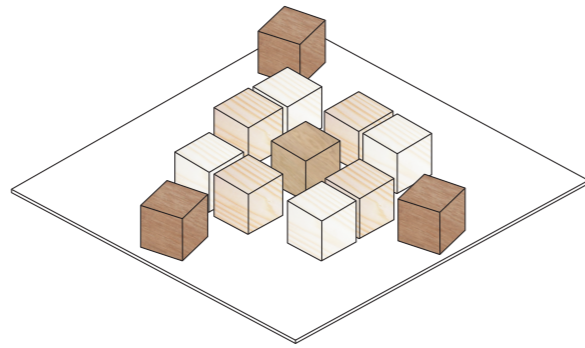


# Methode

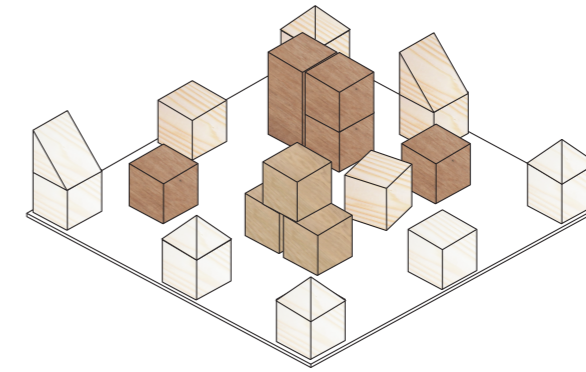


# Methode

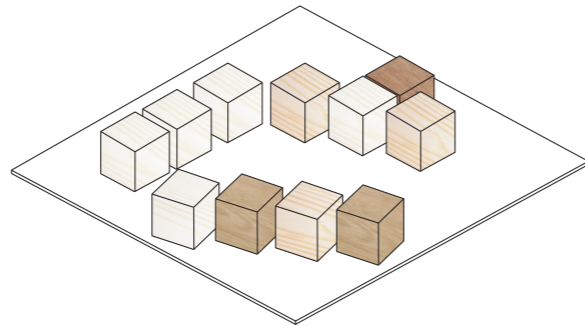
Norbert van Ijperen  
Pameijer



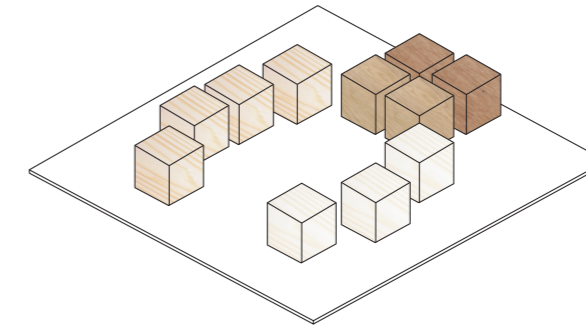
Roos  
Clüent



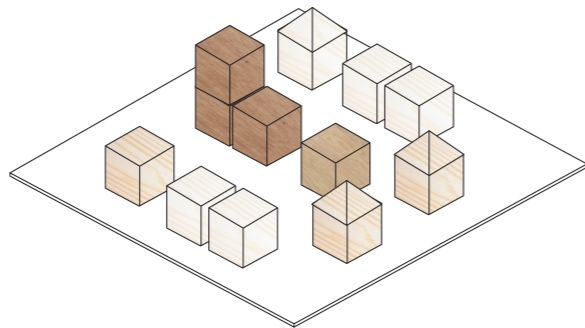
Paula van Zijp  
Bavo Europoort



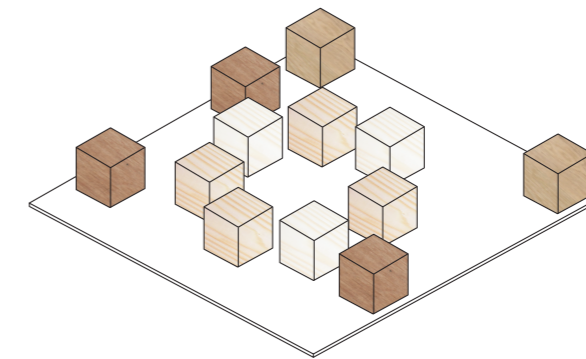
Tristan  
Clüent



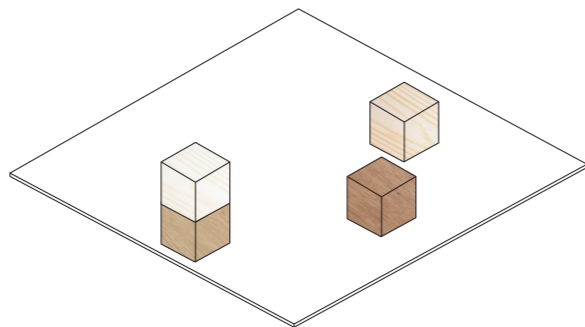
Bram Schinkelshoek  
Kessler



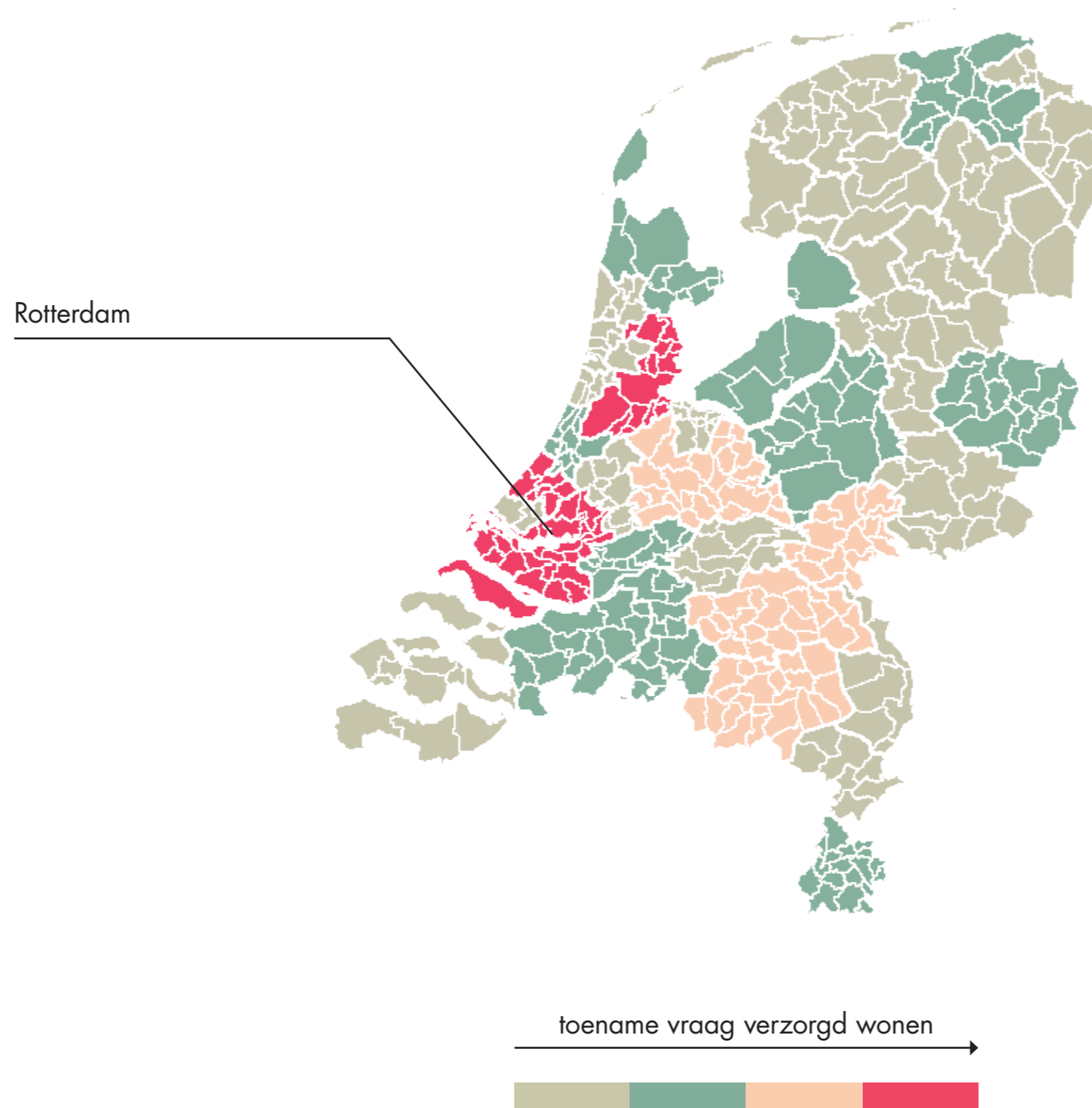
Michael  
Melanie  
Buurtcirkel



David Rinsampessy  
Next

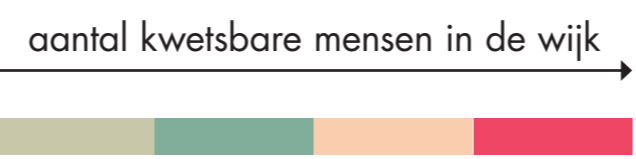
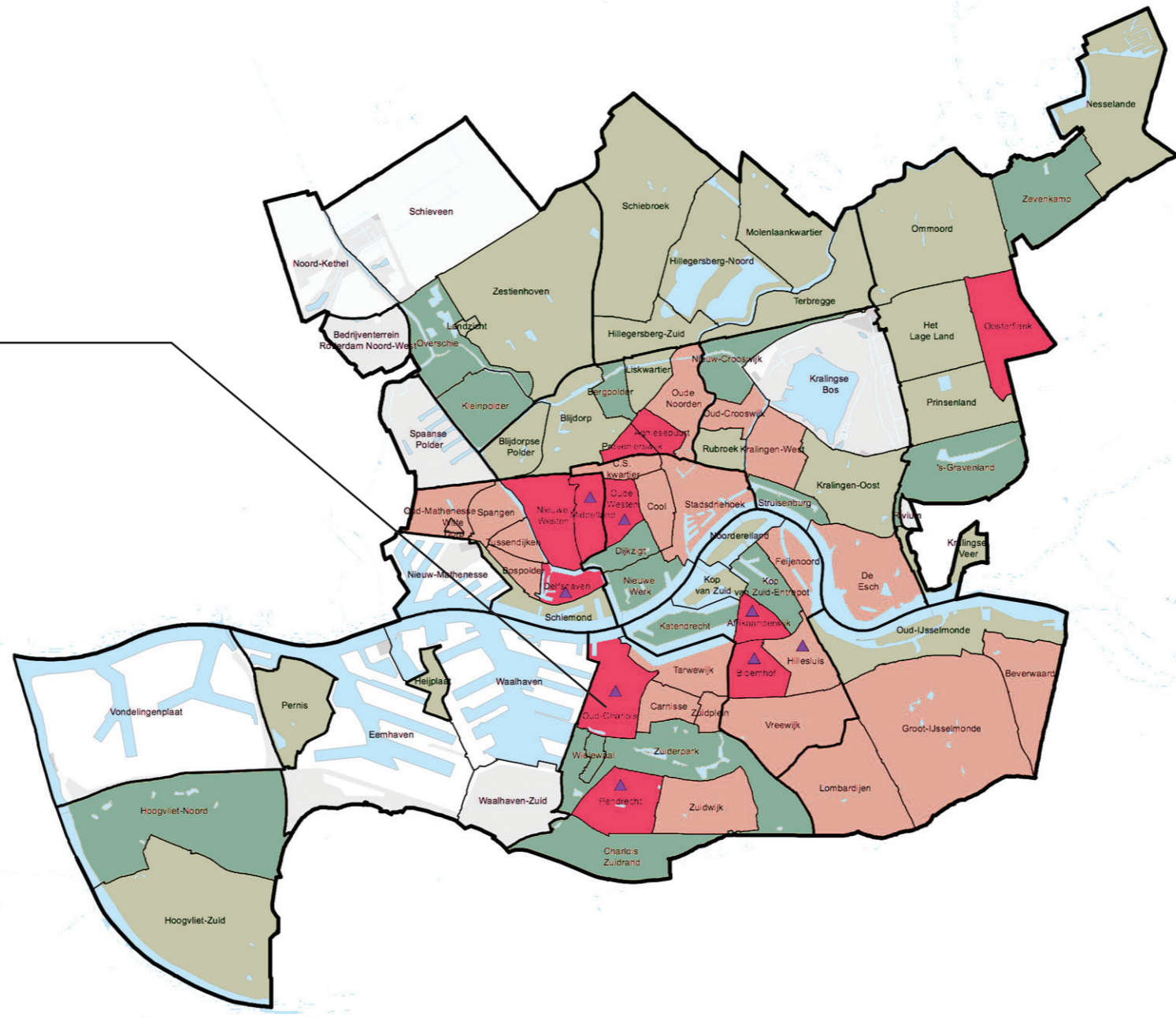


# Locatie - Landelijke problematiek



# Locatie - Stedelijke problematiek

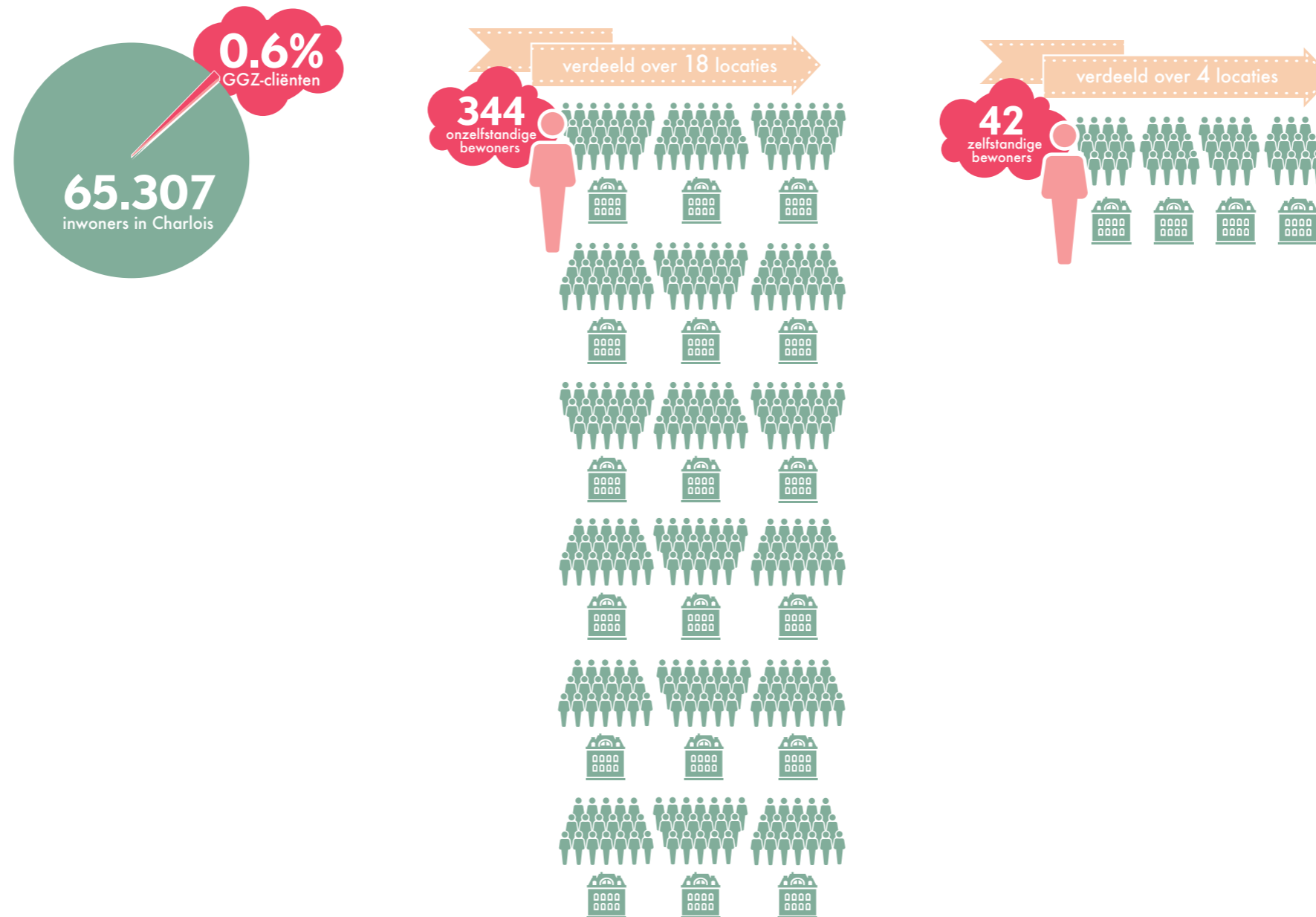
Charlois



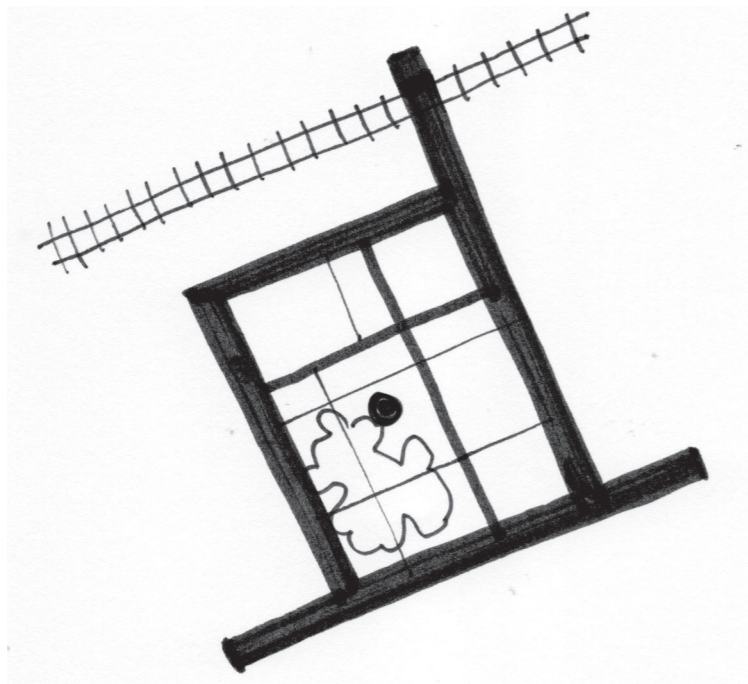
## Het belang van de wijk

Uitstromen naar wonen in de buurt van de instelling heeft de voorkeur omdat mensen hierdoor al bekender zijn met hun wijk.

De buurt kan kwetsbare mensen een gevoel van acceptatie, veiligheid en vertrouwdheid bieden.



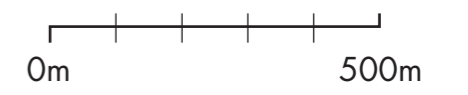
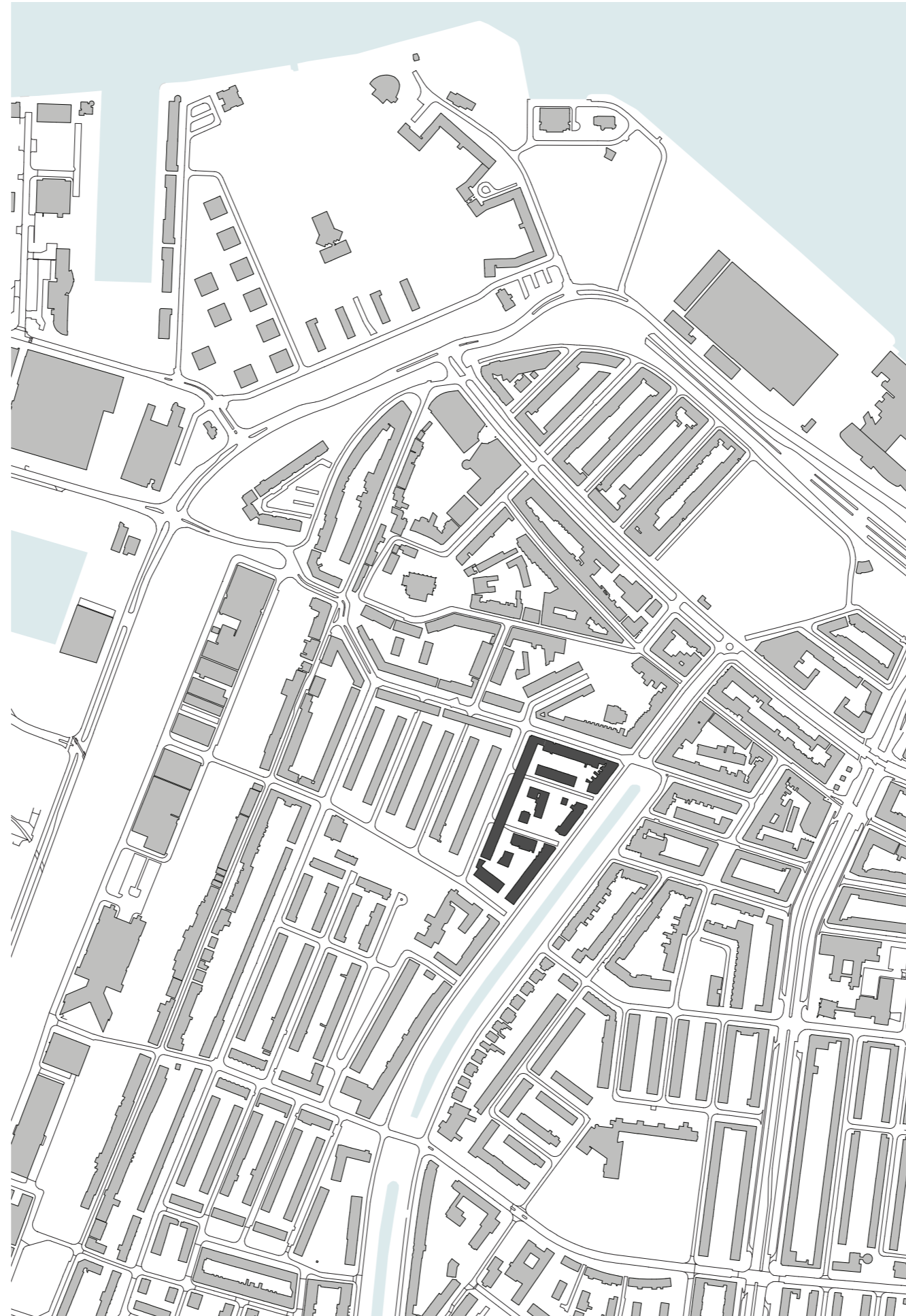
## Onderzoeksconclusie - Beschutte plek in de wijk



**“Het is en beschut en het is midden in de wijk.  
Het is de combinatie die het succesvol maakt”.**

Norbert van Ijperen, Pameijer Rotterdam

# Boergoenshof





Boergoenshof



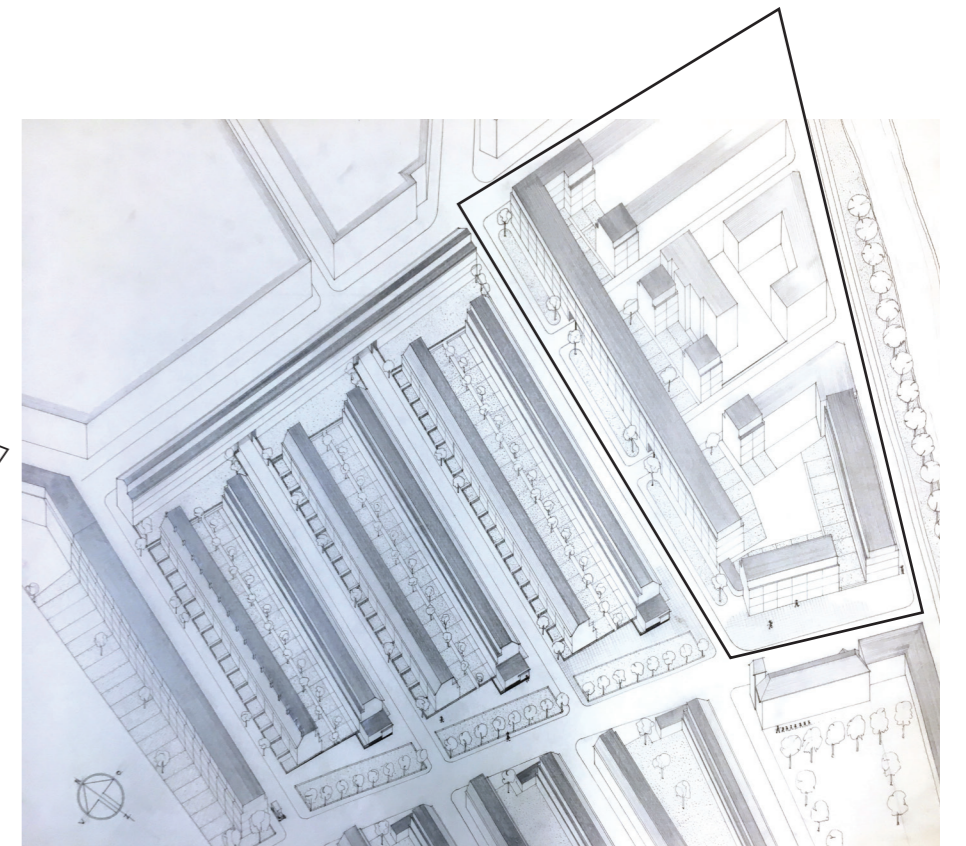
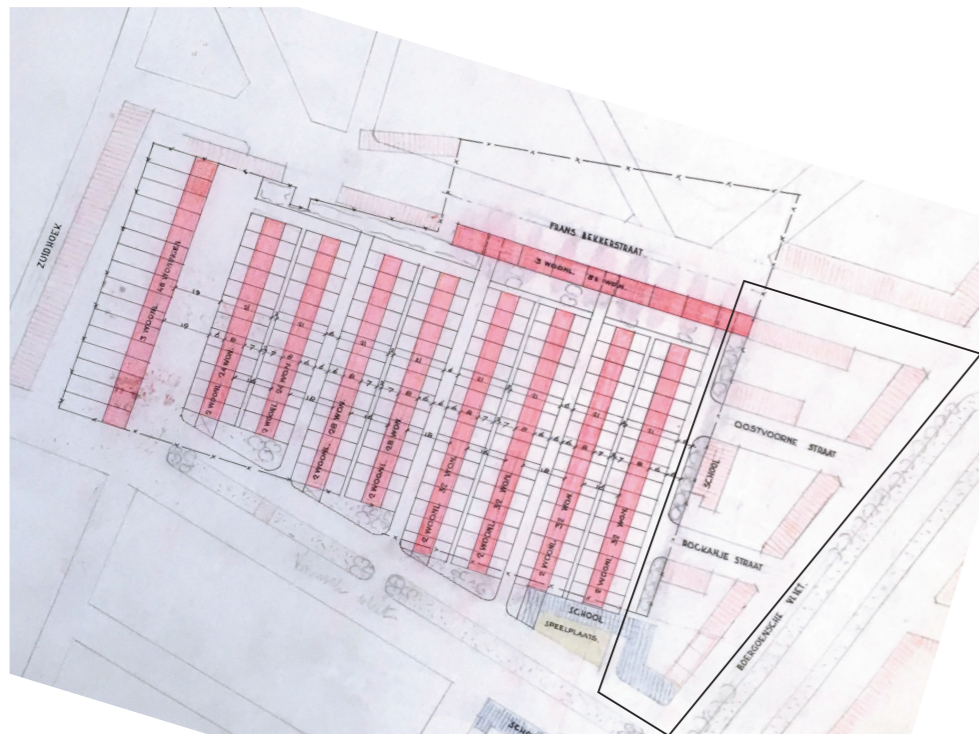
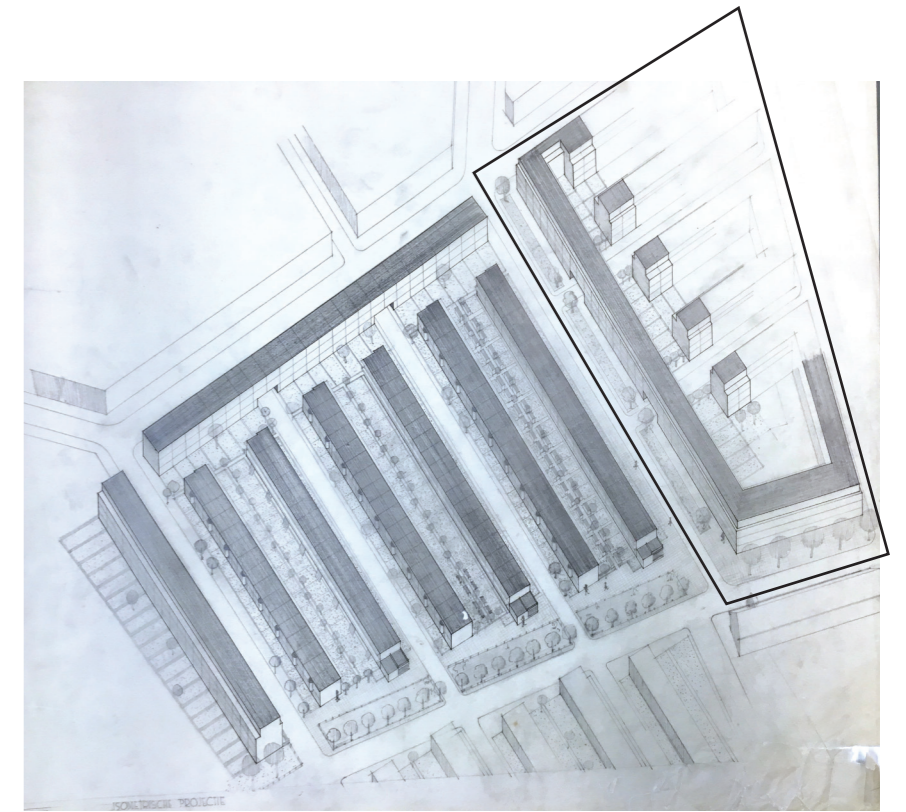
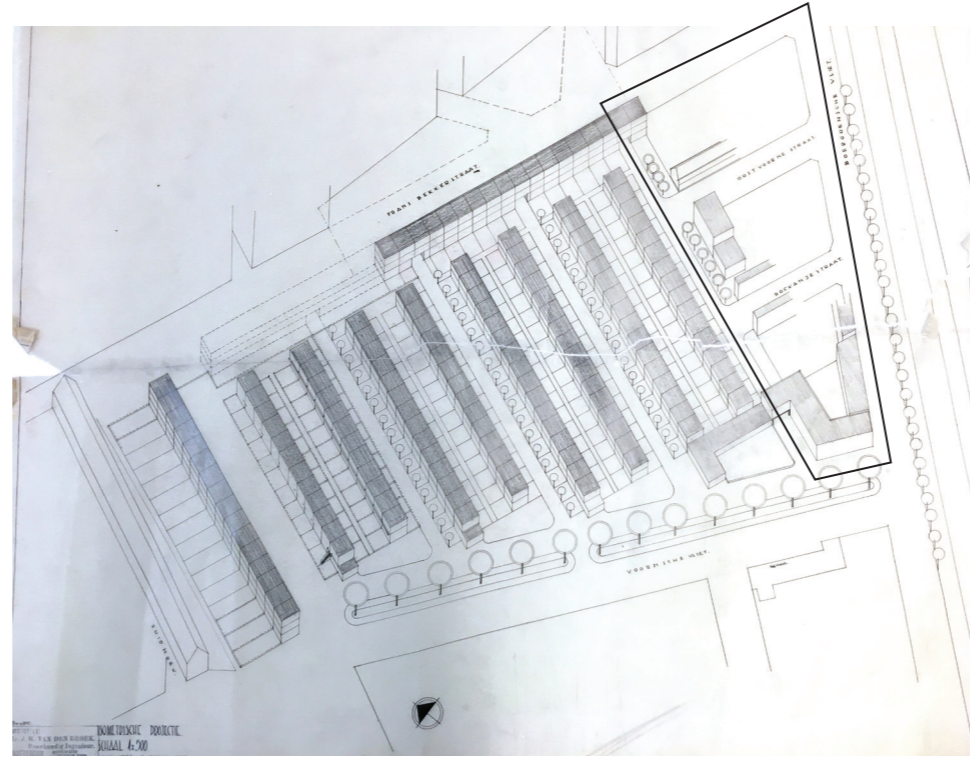
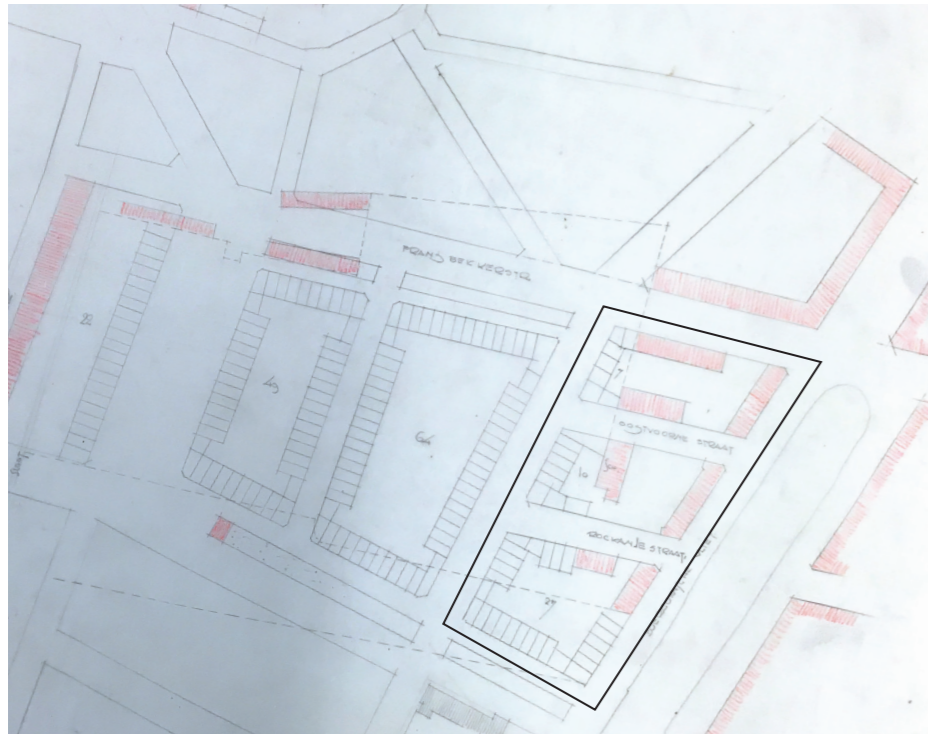
Boergoenshof

1937-39

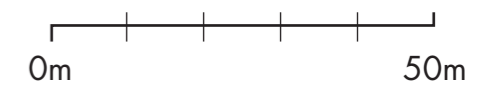
1915



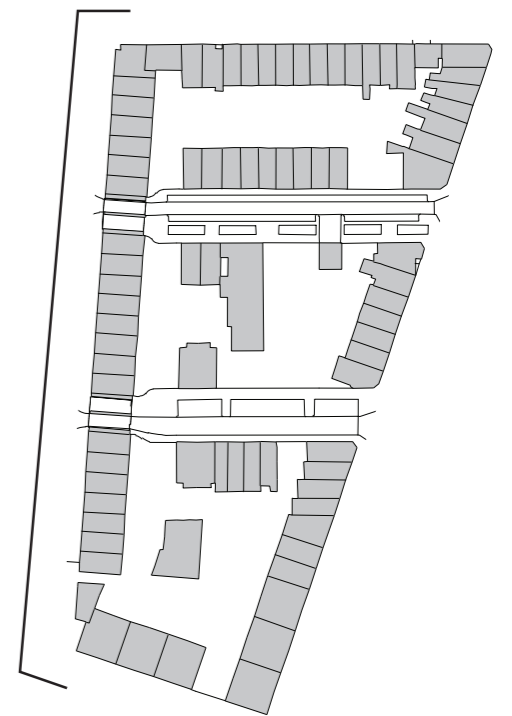
Stadsuitbreiding Rotterdam Zuid, Voornschevliet, architect van den Broek



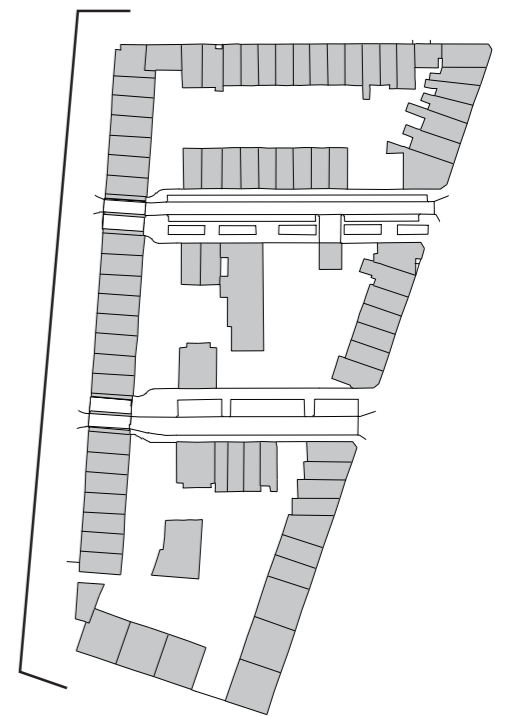
# De Boergoensenhof



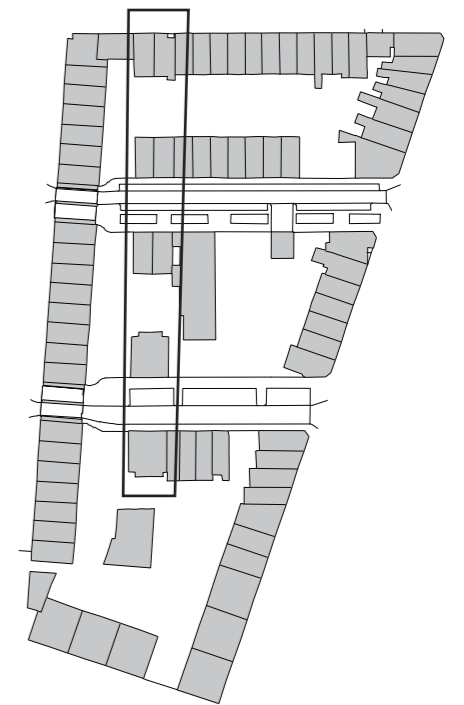
# Schilperoordstraat



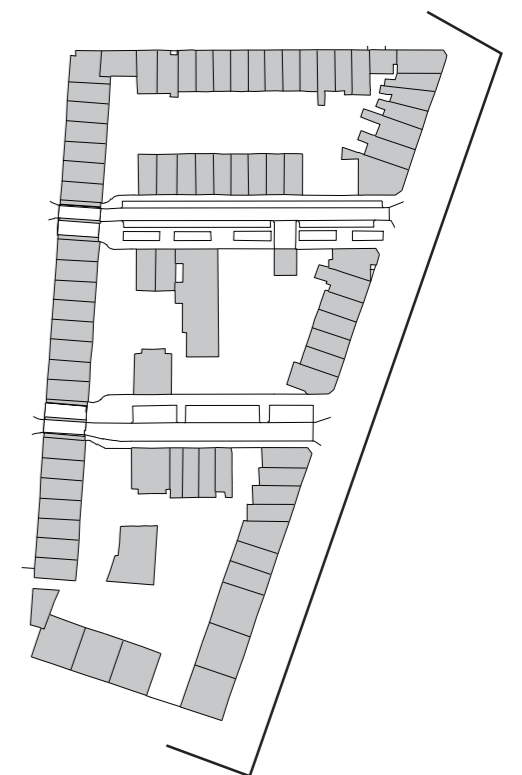
# Schilperoordstraat



5 woongebouwen

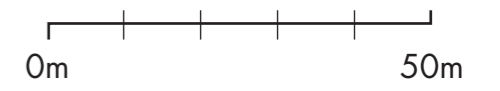
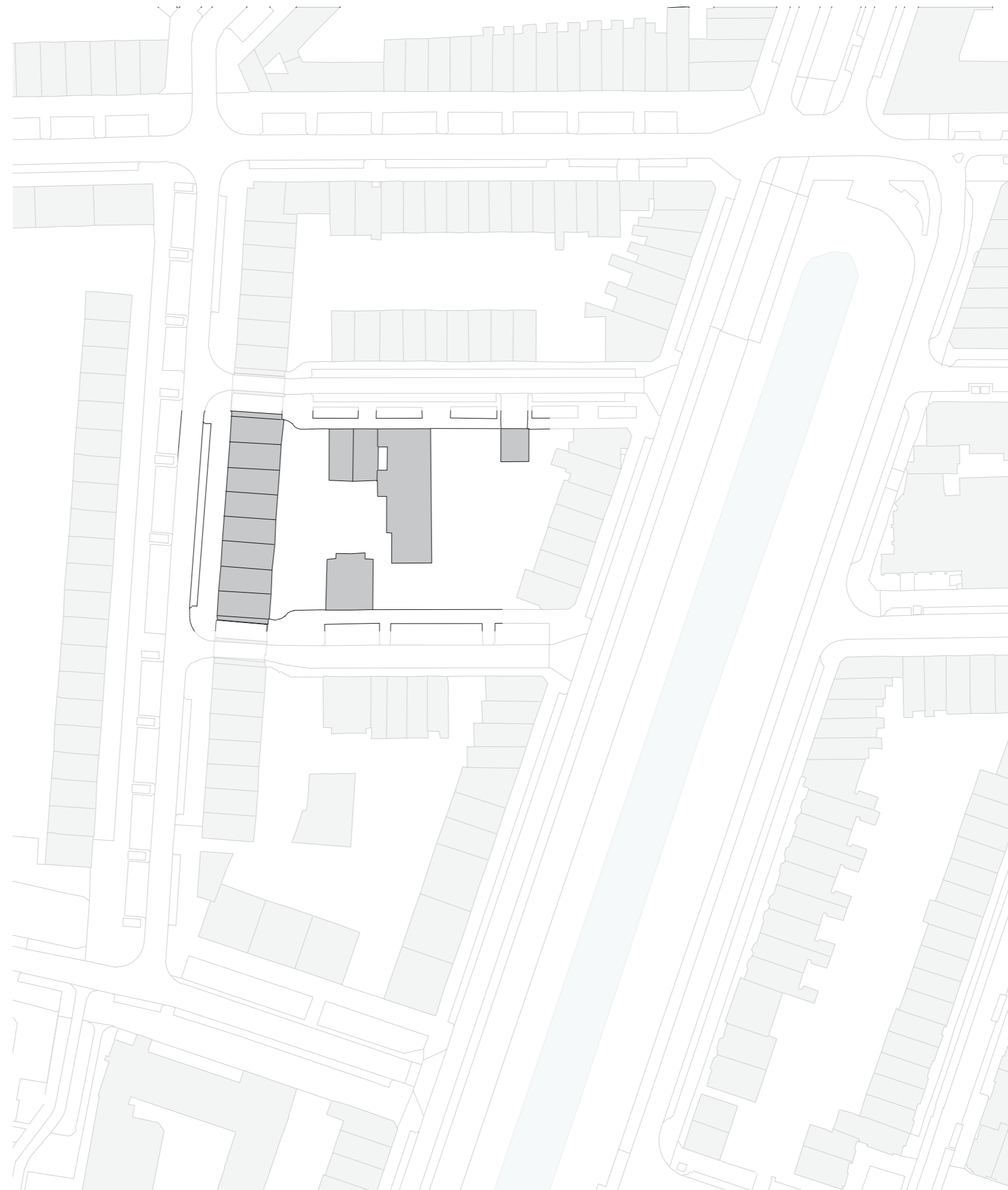


# Boergoensevliet

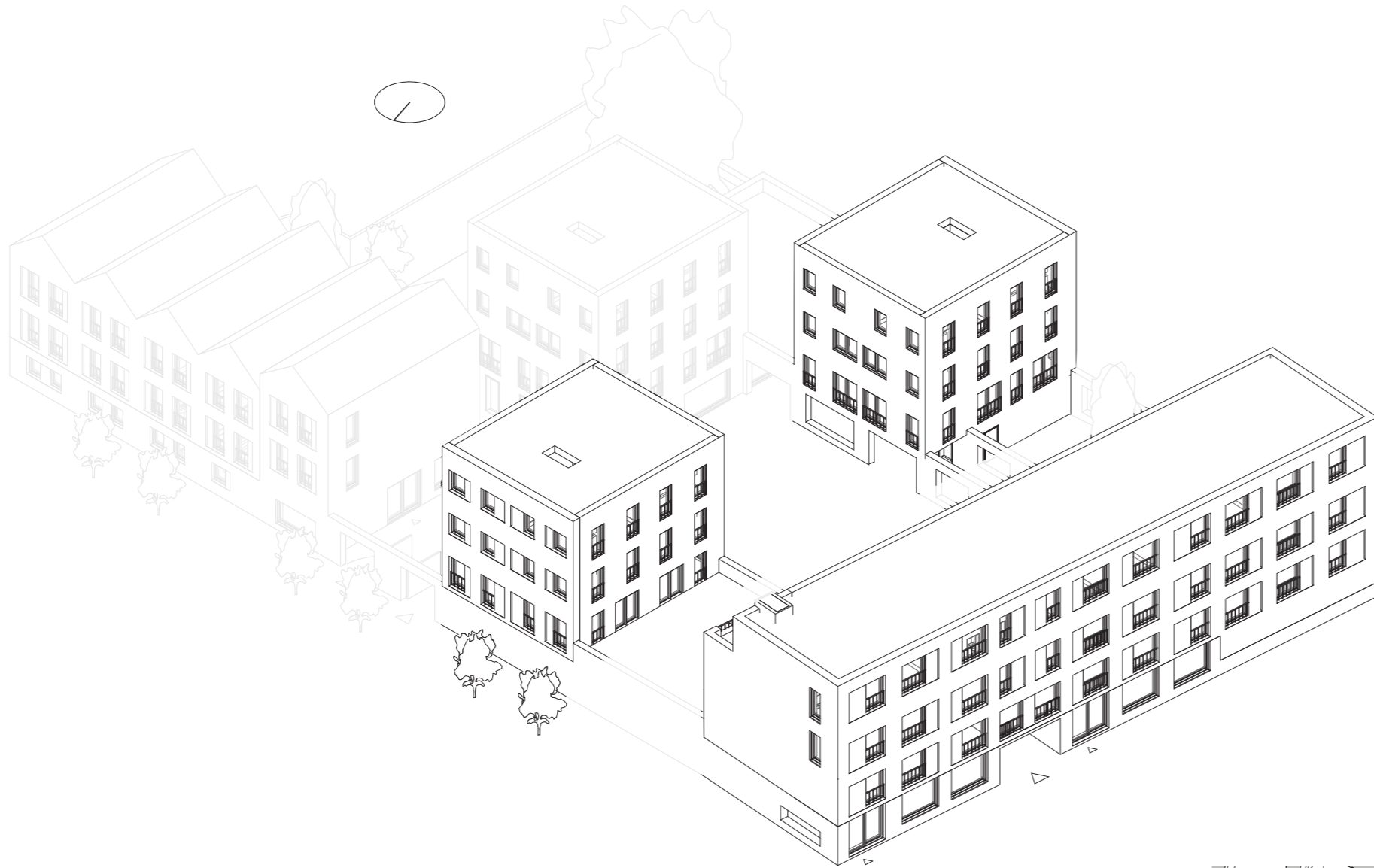




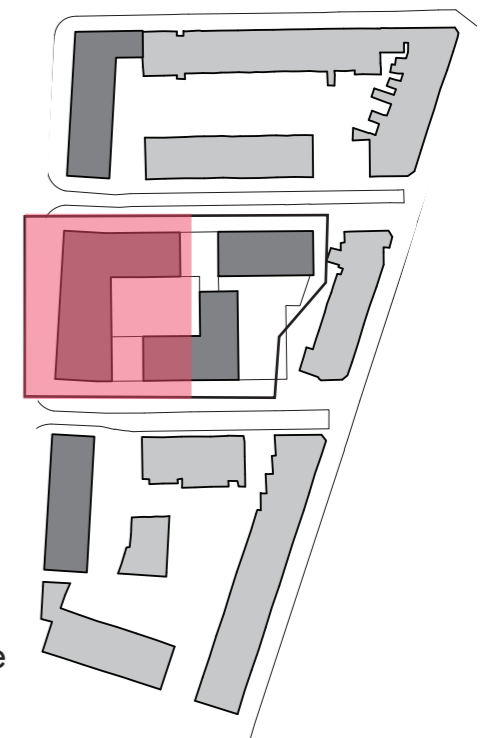
Locatie ensemble



# Behoud stedenbouwkundige plan



Bestaande situatie

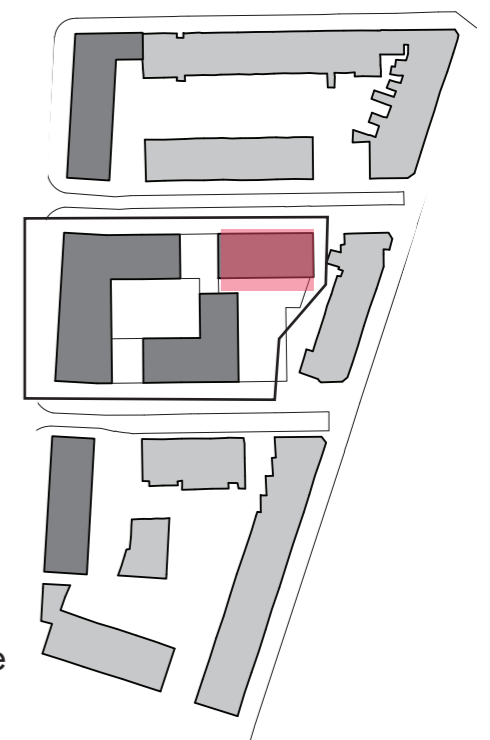


Nieuwe situatie

# Behoud stedenbouwkundige plan

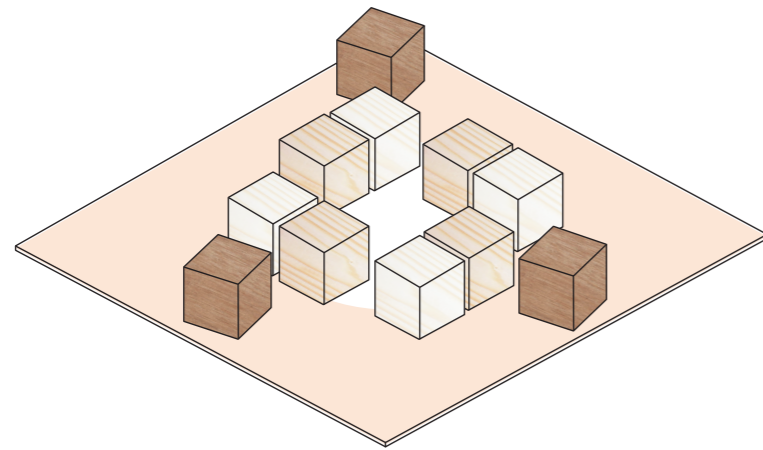


Bestaande situatie

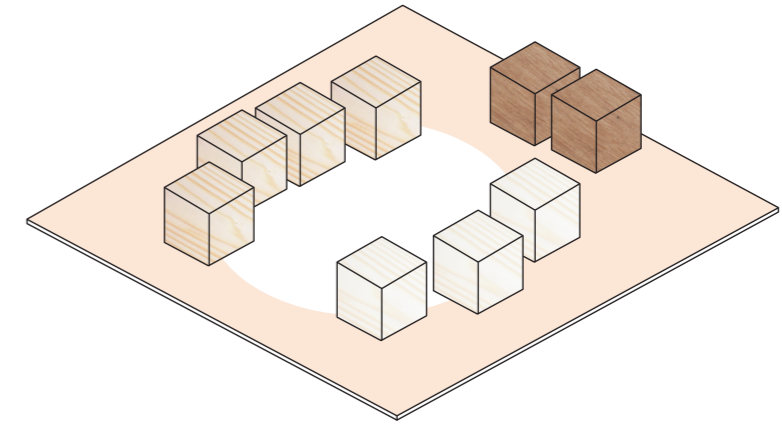


Nieuwe situatie

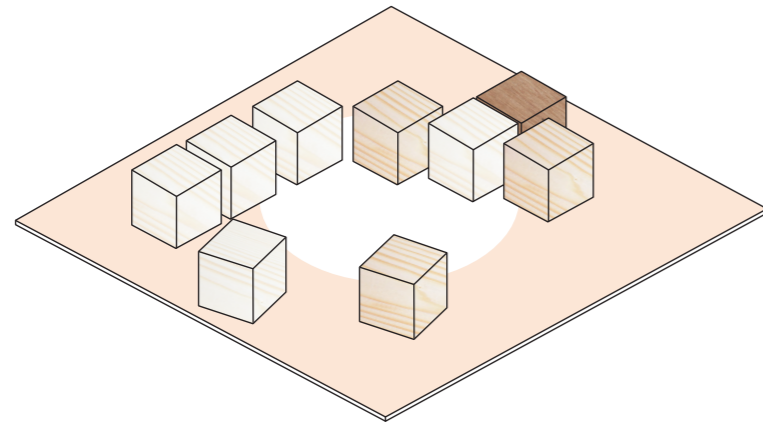
# Positionering rondom 'kern'



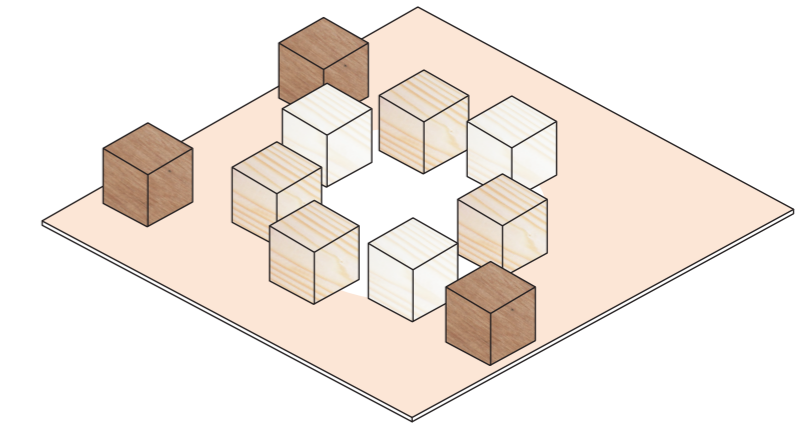
Norbert van Ijperen  
Pameijer



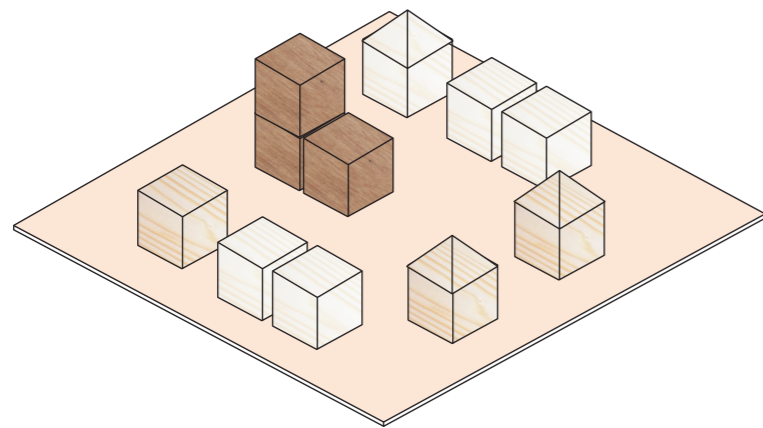
Tristan  
Clüent



Paula van Zijp  
Bavo Europoort



Michael  
Melanie  
Buurtcirkel



Bram Schinkelshoek  
Kessler

## Ankerpunt

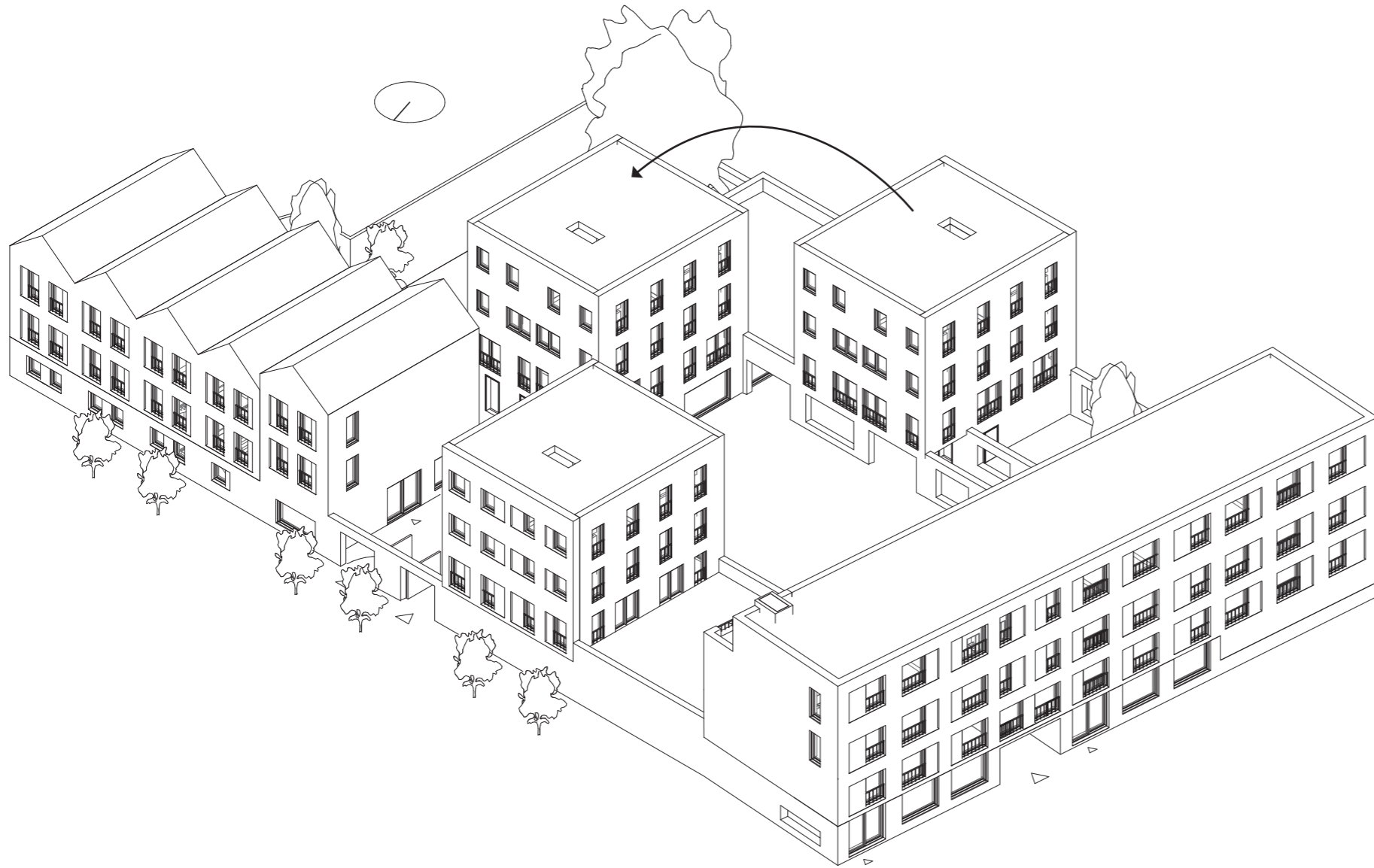
**“Mensen zullen niet makkelijk snel contact maken.  
En als ze contact maken dan doen ze dat vaak op een beetje een aparte manier.  
Het helpt heel erg als er vaste ankerpunten zijn in de buurt waar je woont.  
Als je maar het klein maakt, dat het persoonlijk wordt”.**

Bram Schinkelshoek, Kessler Stichting Den Haag

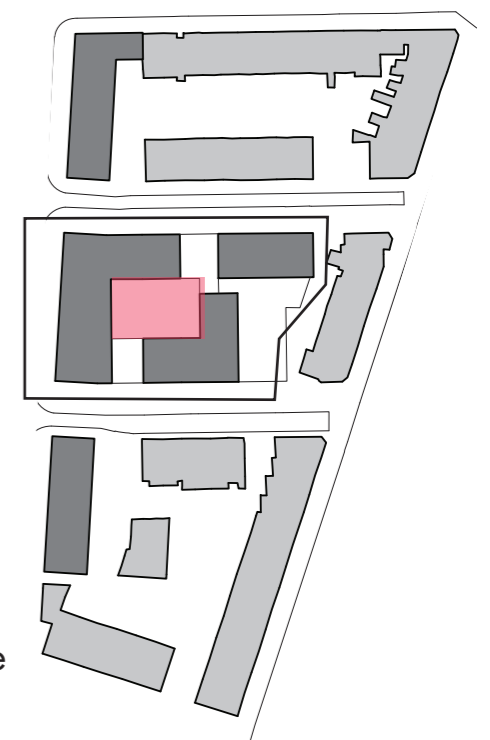
## Harde afbakening



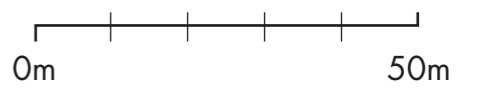
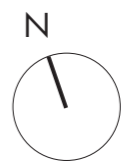
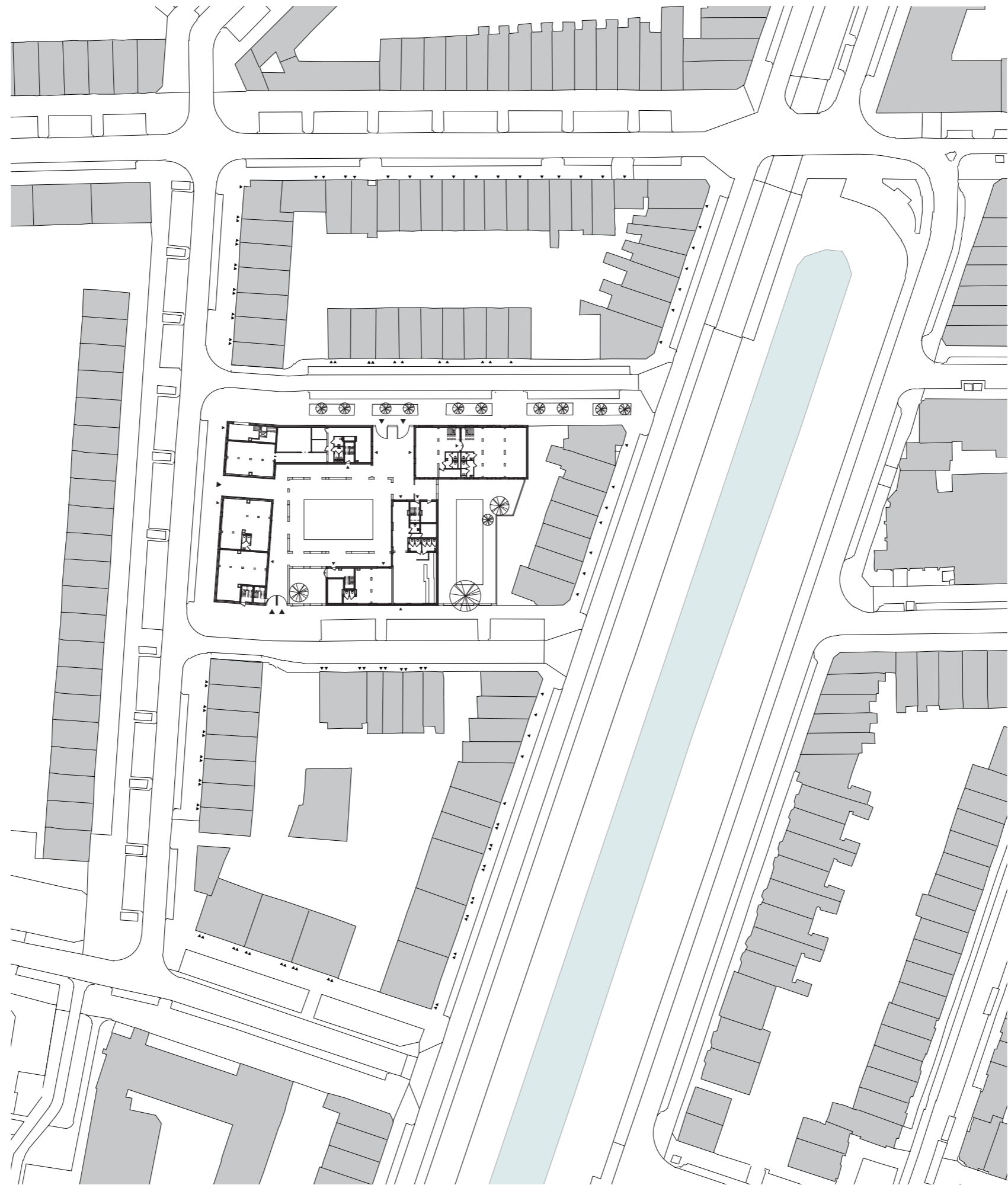
# Het Hof



Nieuwe situatie

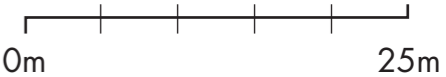
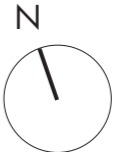
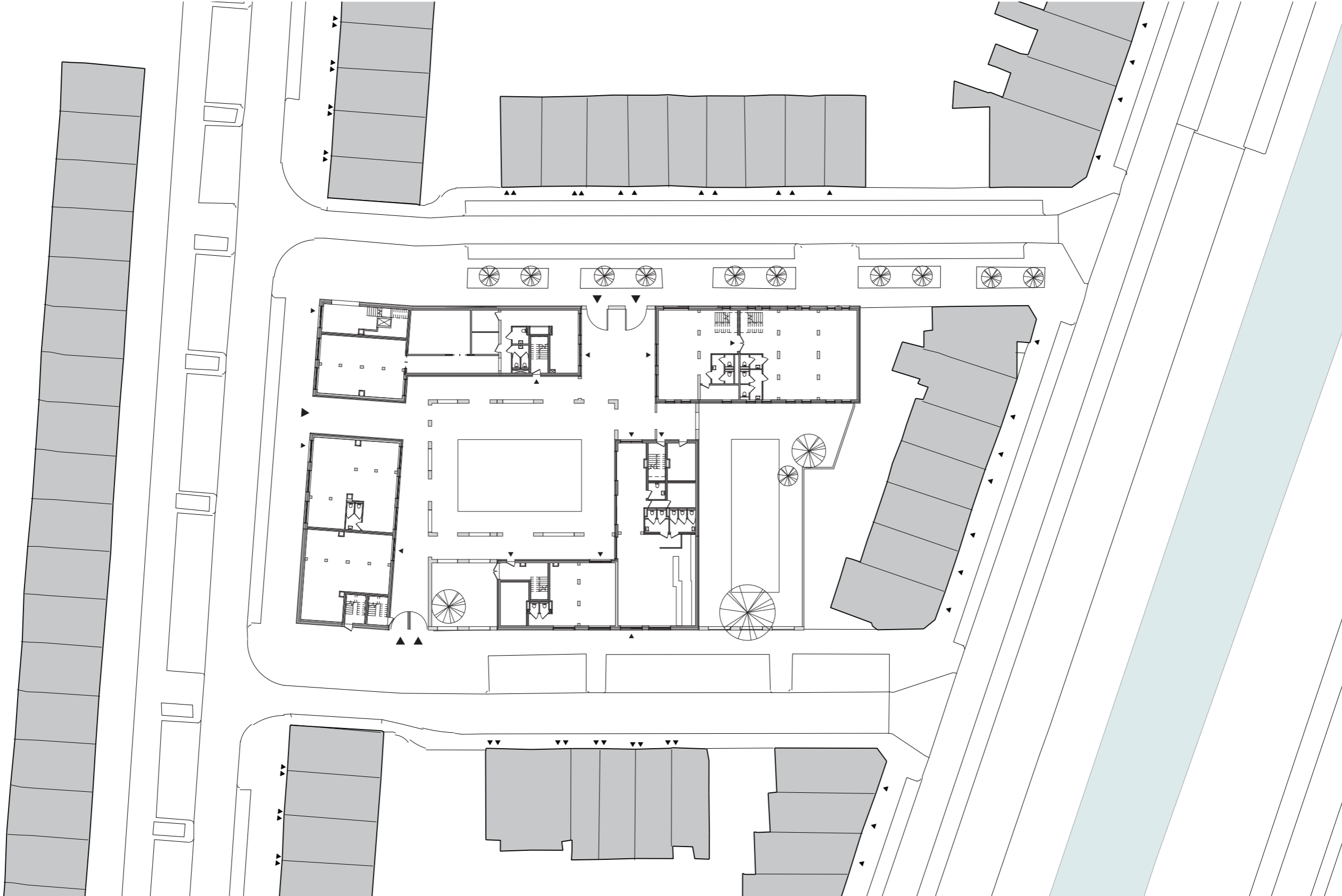


# Ensemble

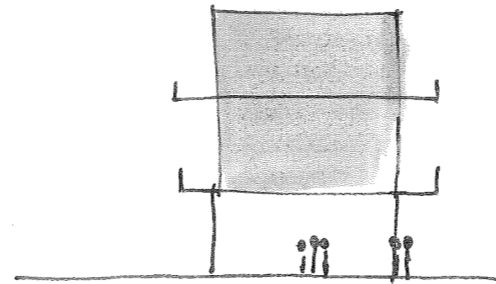




Routing & Entree's



## Voorzienen



**De aanwezigheid van voorzieningen is  
een ingrediënt voor integratie**



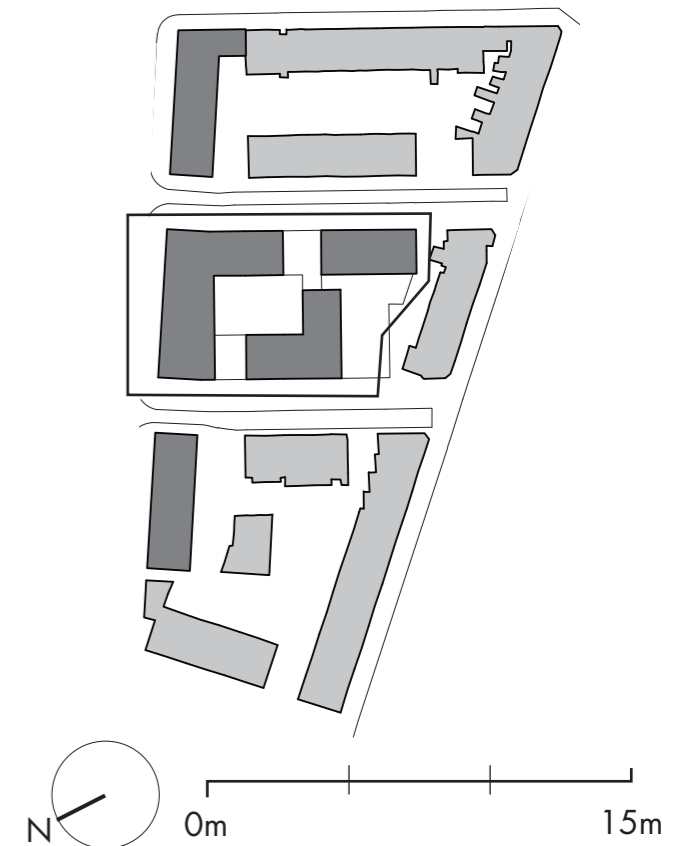
**Mensen moeten weer 'leren' wonen en 'leren' deelnemen aan de samenleving.**

# Gradaties

↑ De Achterwacht  
crisisopvang  
20 personen  
4 x 3 persoonskamer  
8 x 1-persoonskamer  
Kort verblijf

Fase 2  
semi-beschermd wonen  
24 personen  
3 x 8 1-persoonskamers  
Verblijf

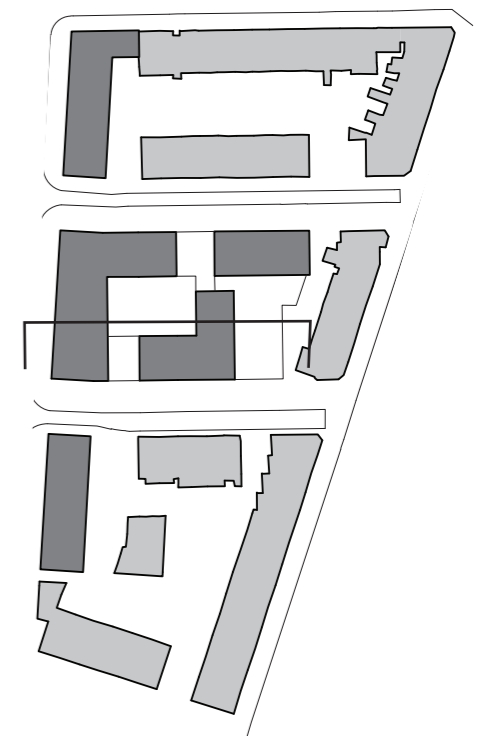
Fase 3  
zelfstandig gemengd wonen  
16 personen  
16 x appartement  
Wonen



Gradatie



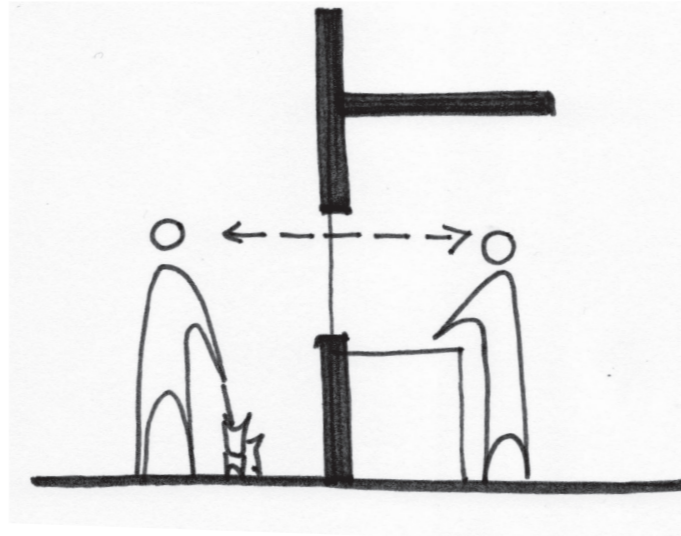
Doorsnede Ensemble



De Achterwacht



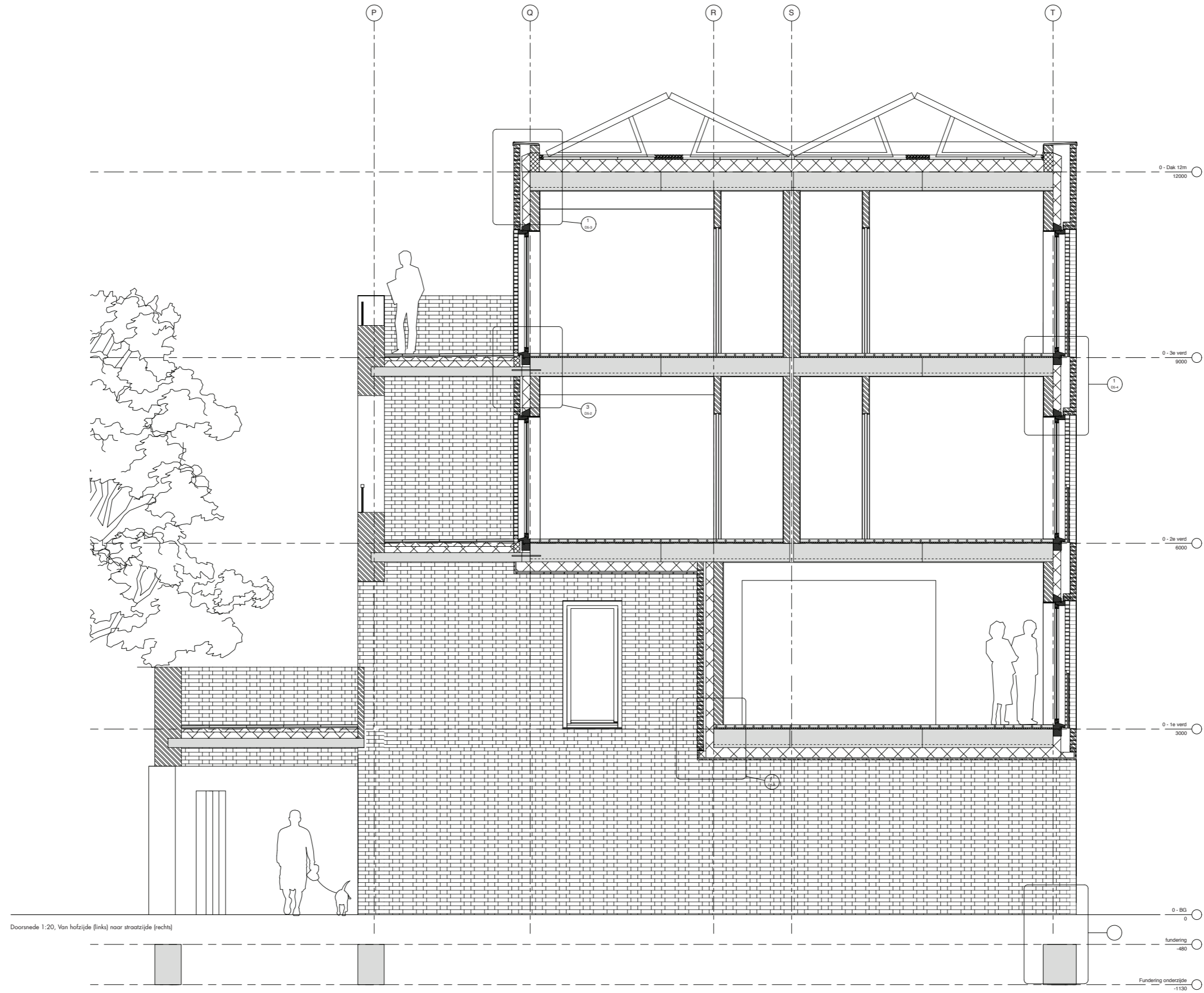
## Het stedelijke leven



**De positioneringen van de woning ten opzichte van het stedelijke leven peelt een rol voor mensen om isolatie en zich terug trekken te voorkomen, maar ook om het mogelijk te maken dat mensen op elkaar kunnen letten.**



# Doorsnede zelfstandig wonen

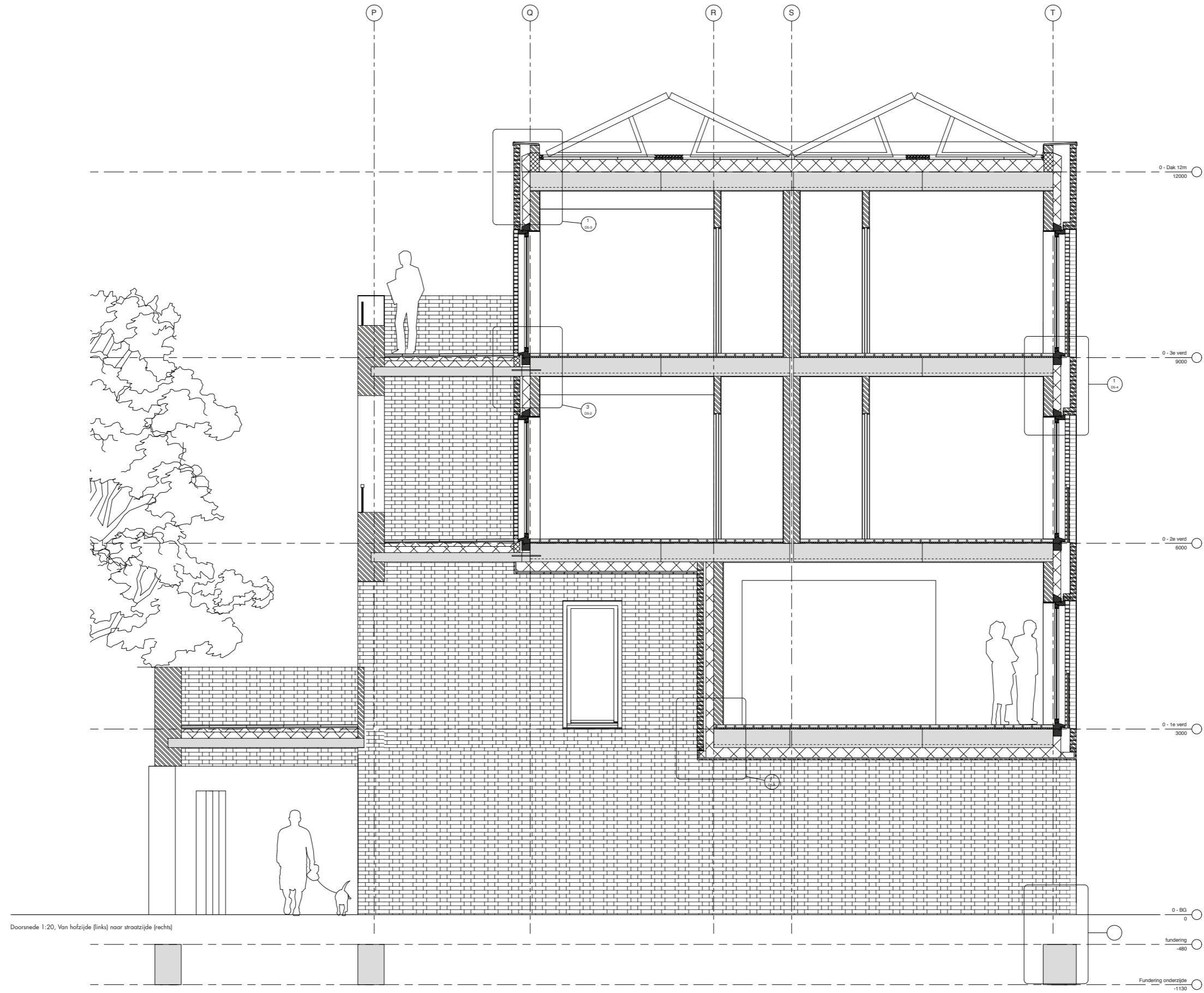


Het stedelijke leven

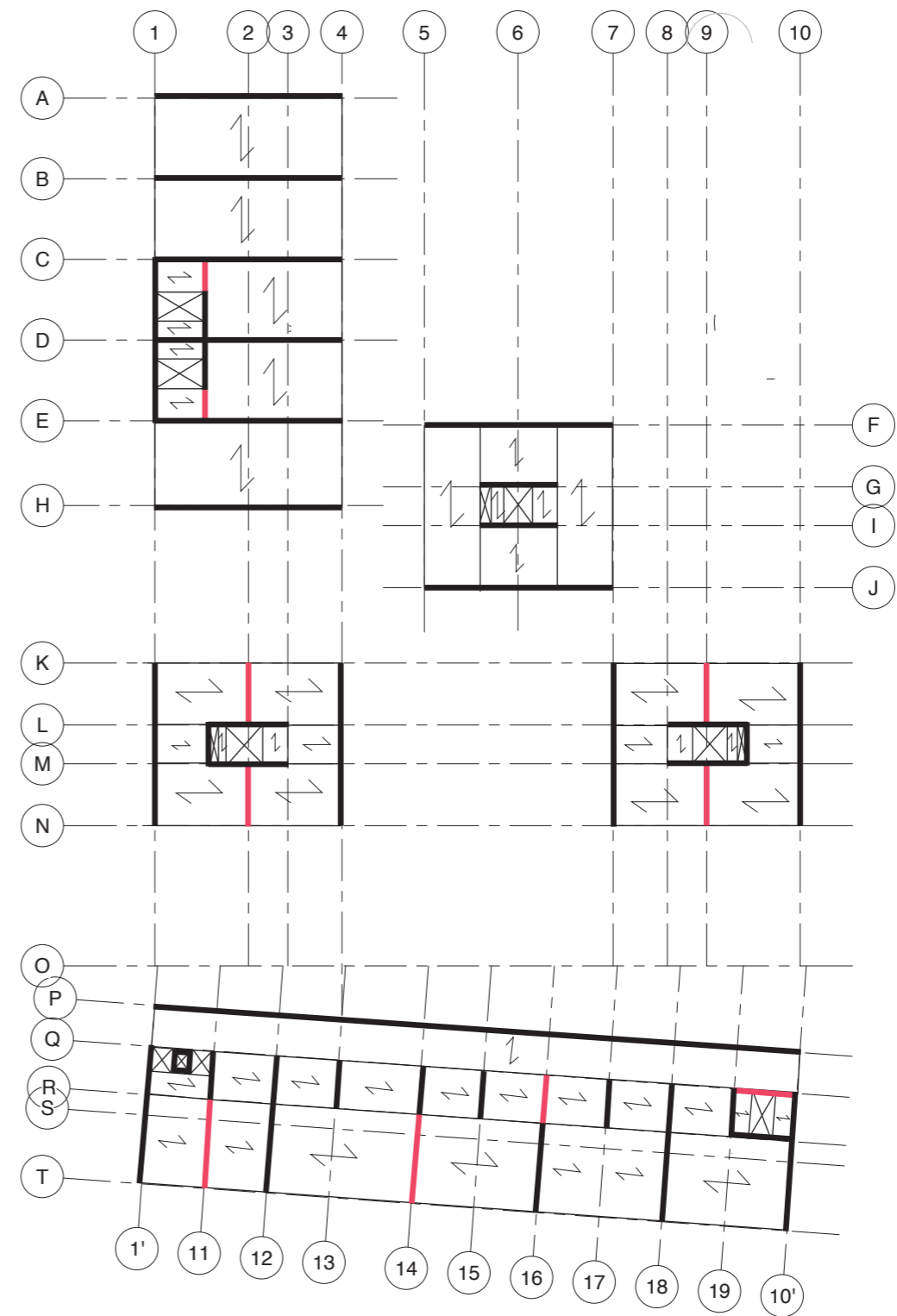
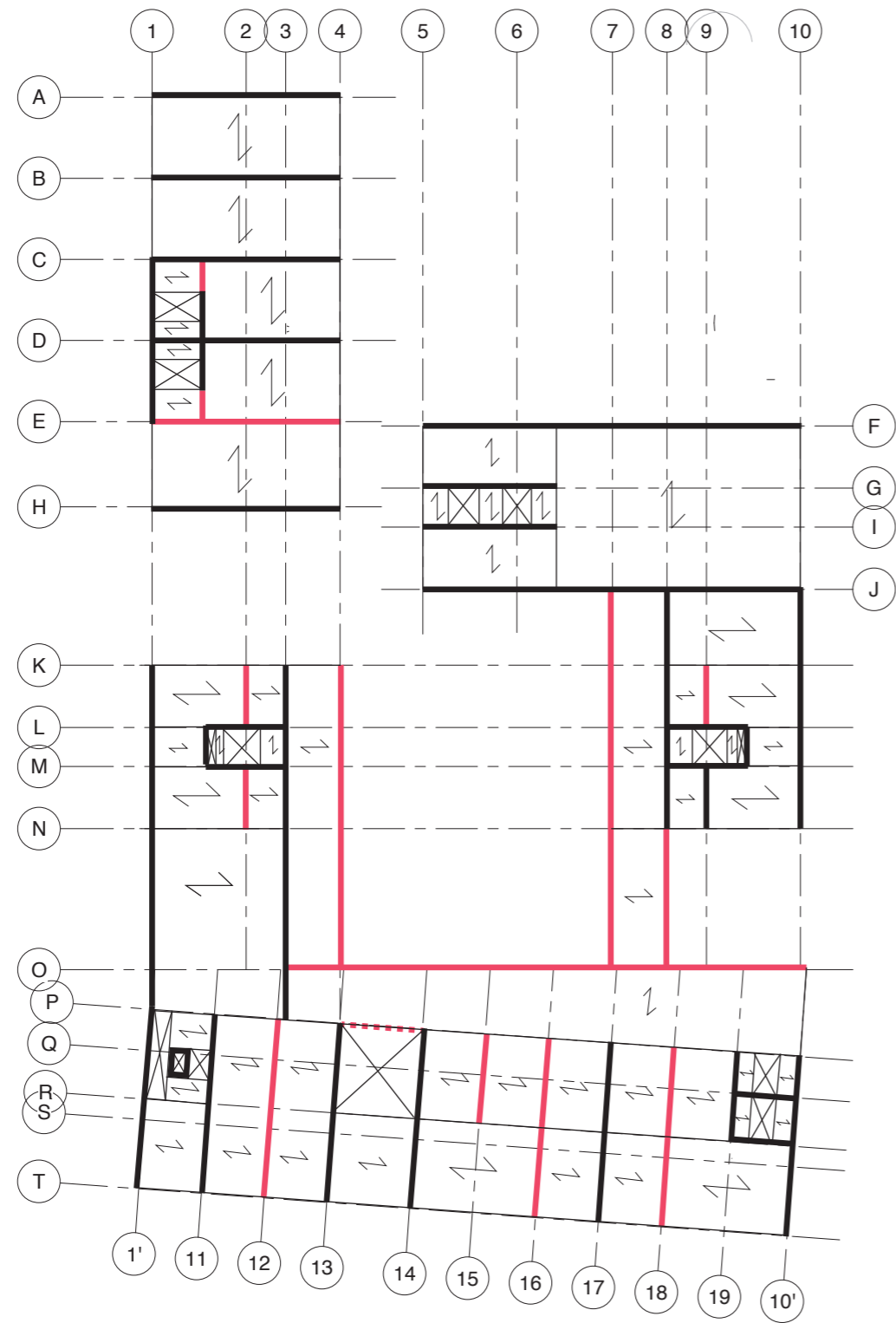




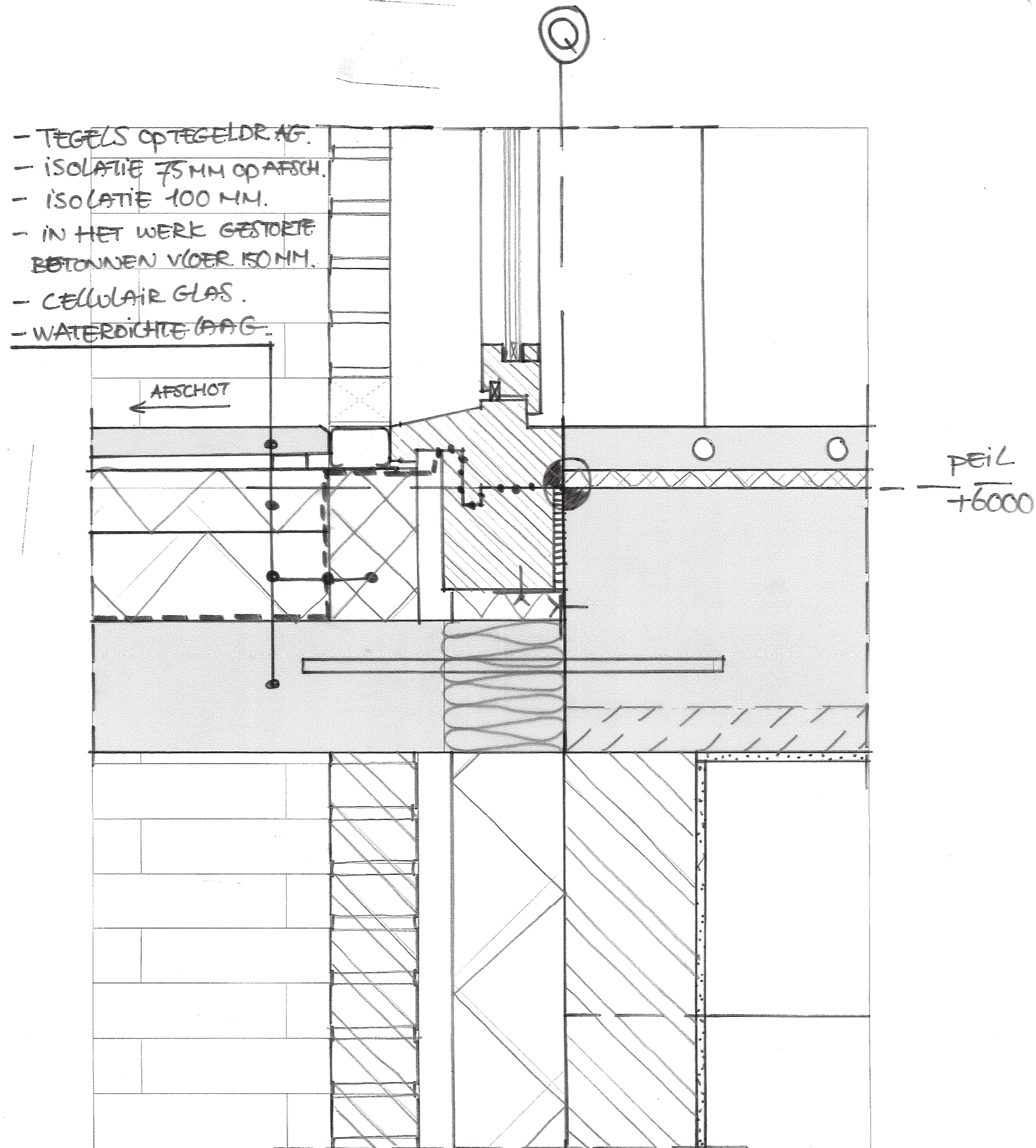
# Doorsnede zelfstandig wonen



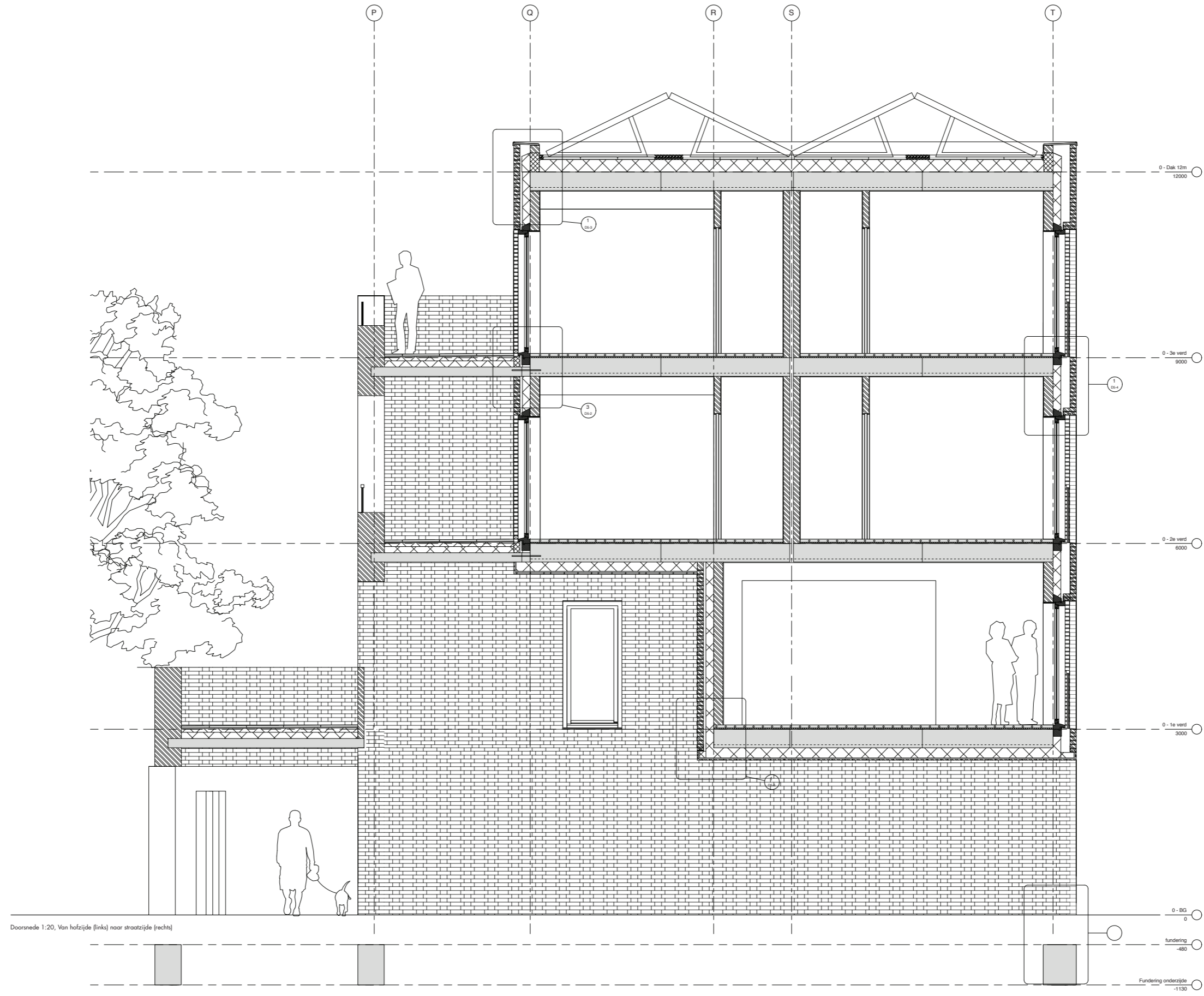
# Constructie



Deelnemen aan het stedelijke leven



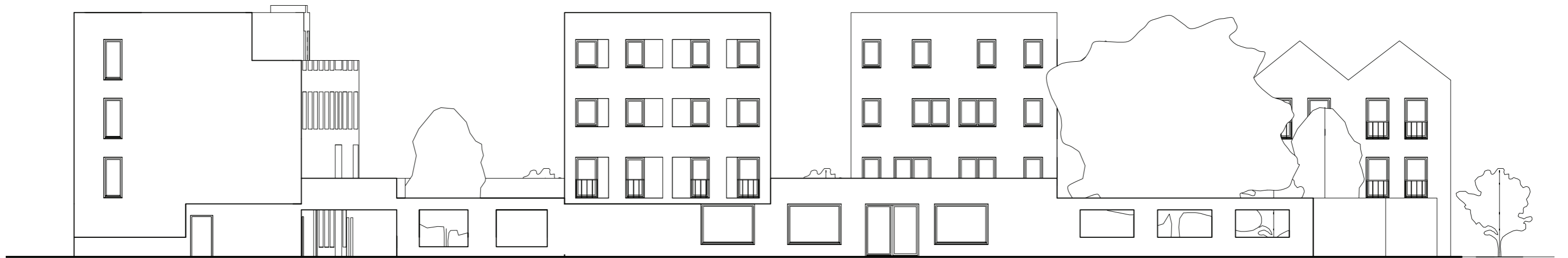
# Doorsnede zelfstandig wonen





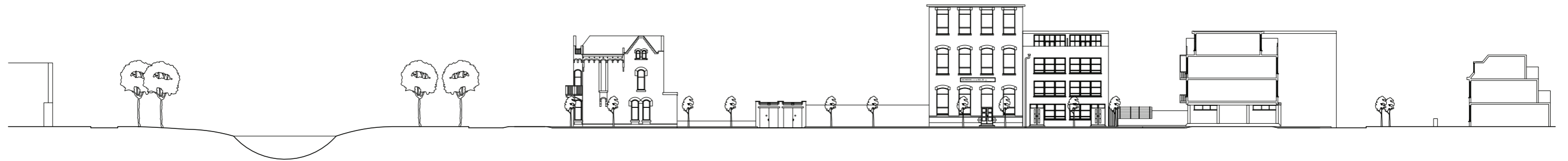


De plint



Rockanjestraat

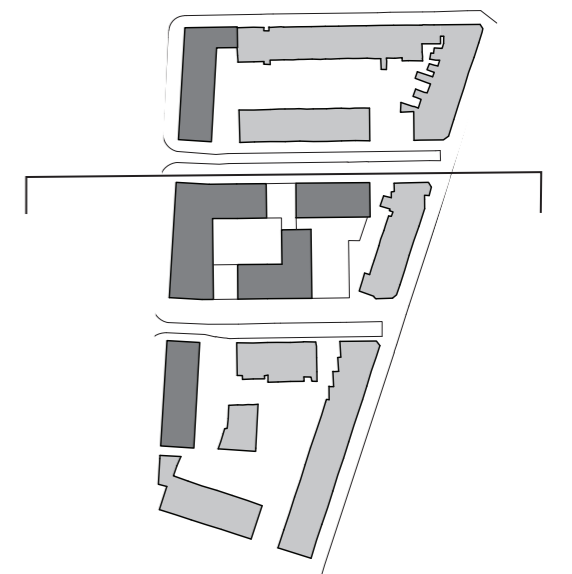
# Samenhang



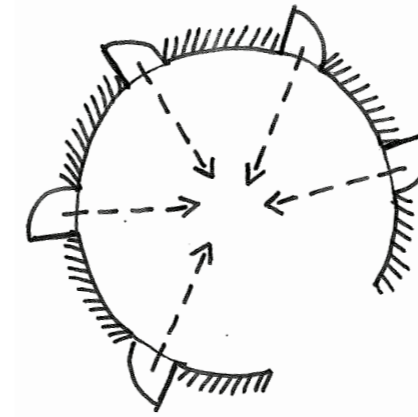
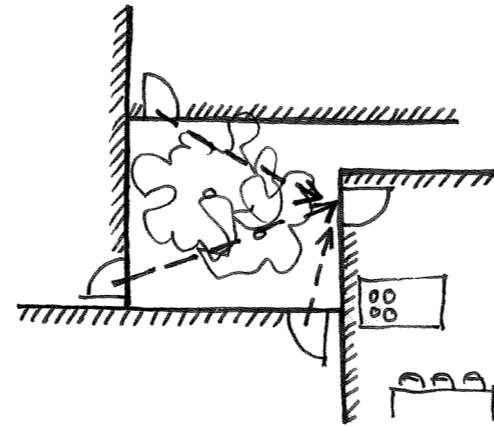
Bestaand Oostvoornsestraat



Nieuwe situatie Oostvoornsestraat



## Lotgenotencontact



**“Lotgenoten meer bij elkaar zetten”.**

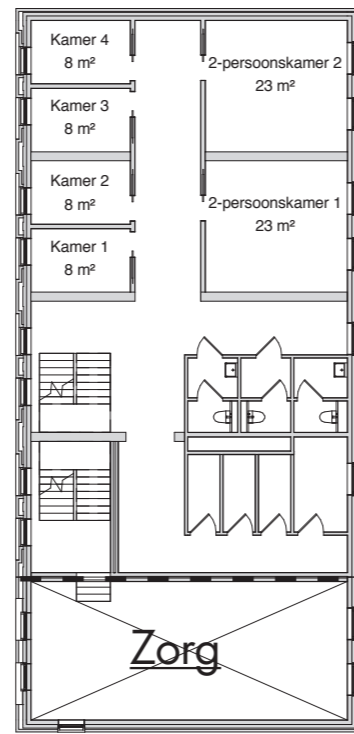
**“Waarom toch per se, Tristan?”**

**“Ja, daar gaat mn voorkeur naar uit, ik vind dat prettiger. We lijken op elkaar”.**

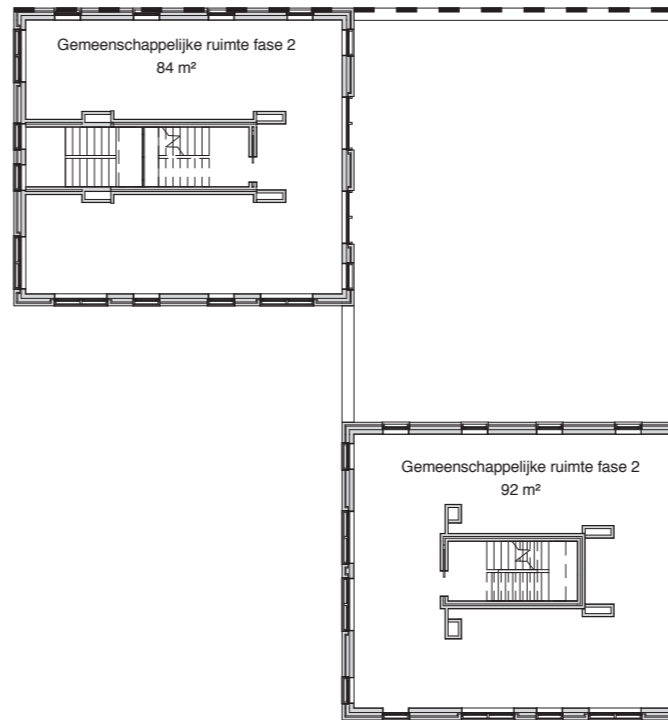
Tristan, cliënt & Melanie van Zanten, Buurtcirkel Pameijer Rotterdam

# Lotgenoten

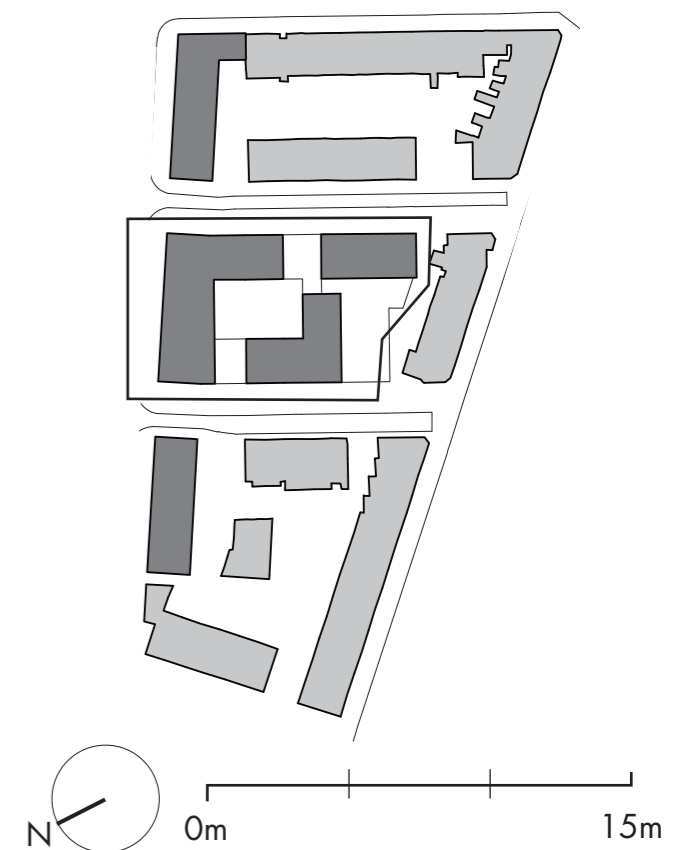
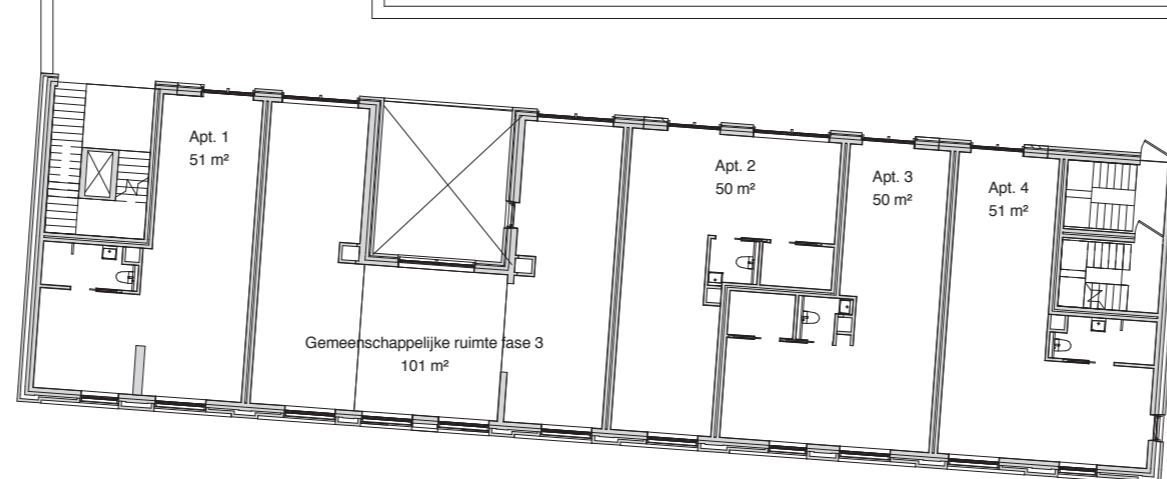
De Achterwacht  
cluster van 20 lotgenoten  
waaronder 4 x 3 persoonskamer



Fase 2  
clusters van 8 lotgenoten



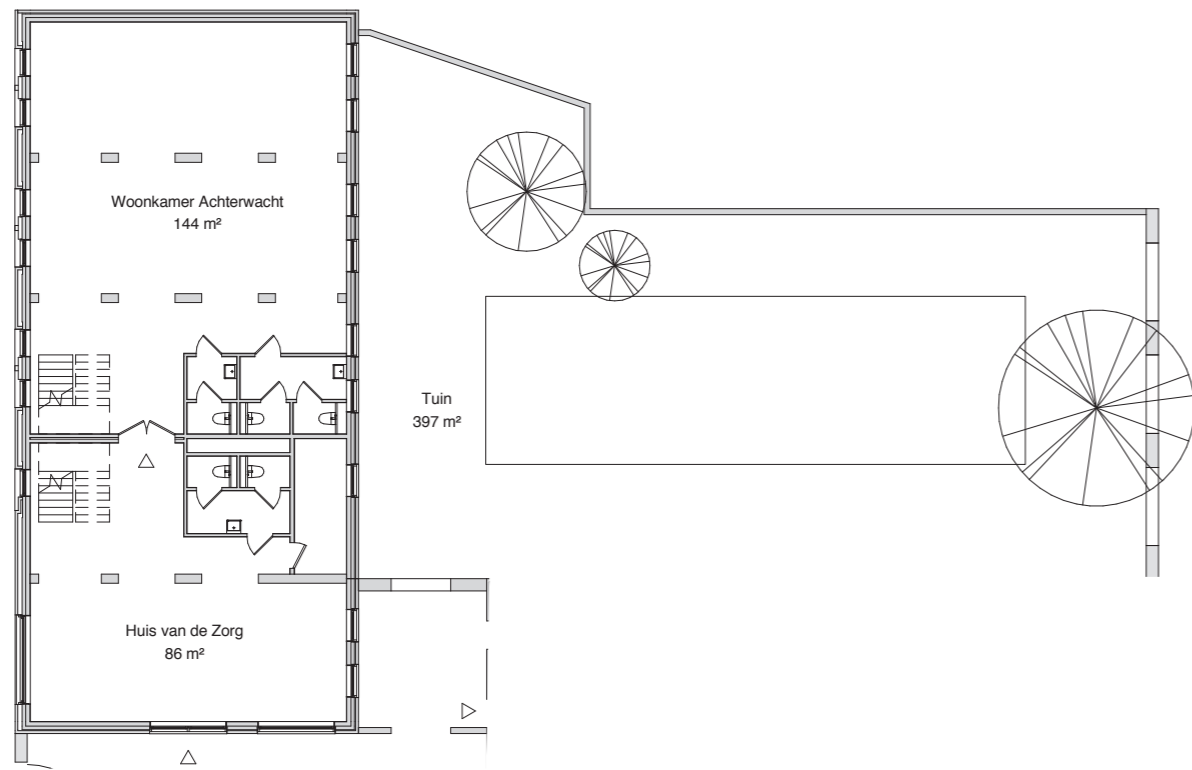
Fase 3  
zelfstandig gemengd wonen  
met gedeelde voorzieningen



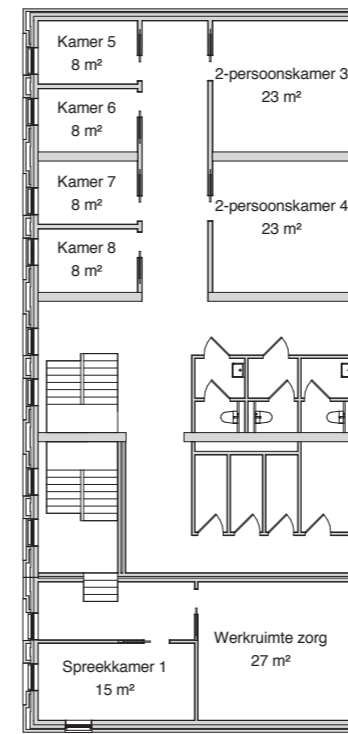
## De Eenduidige Woning

**De woning moet overzicht en rust bieden.  
Ruimtes zijn eenduidig en bevatten geen menging van functies.**

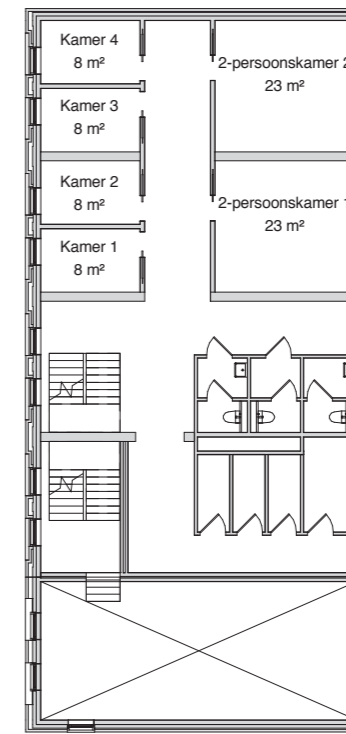
# De achterwacht



Begane grond

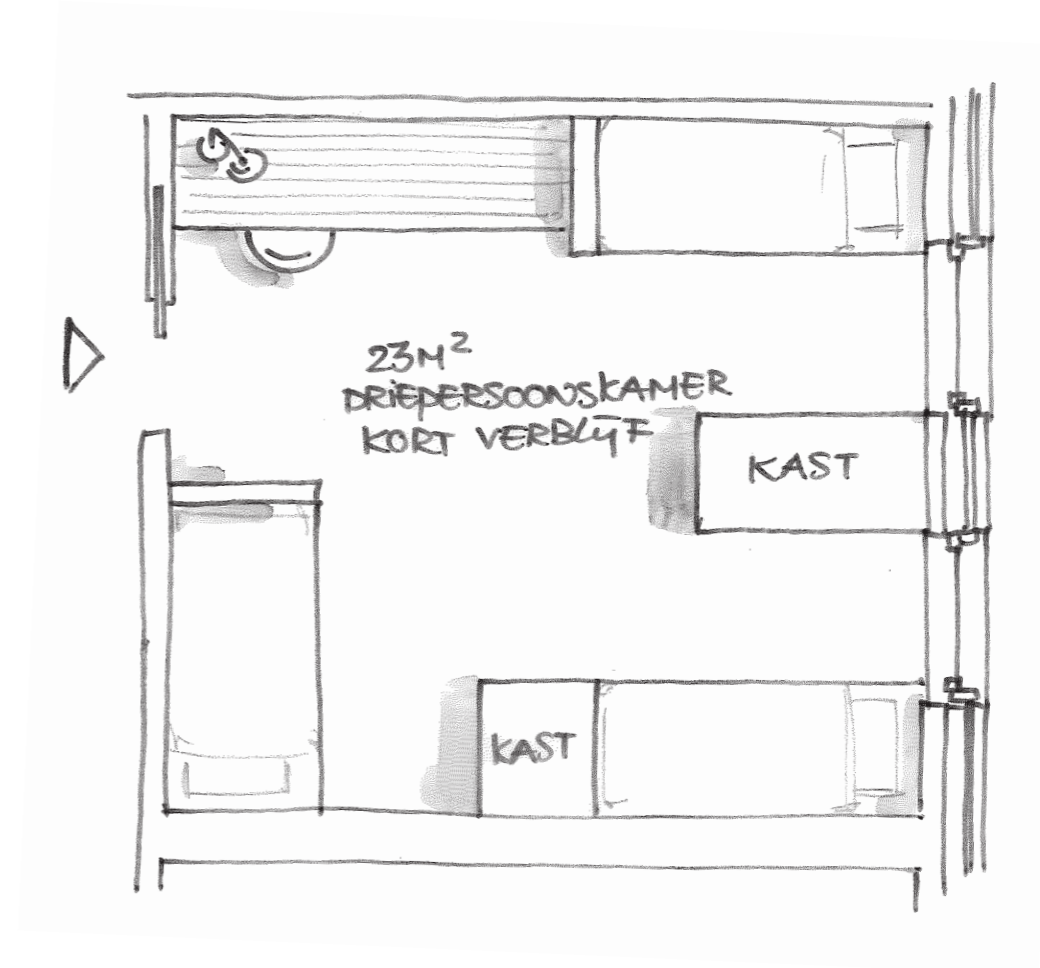


1e verdieping

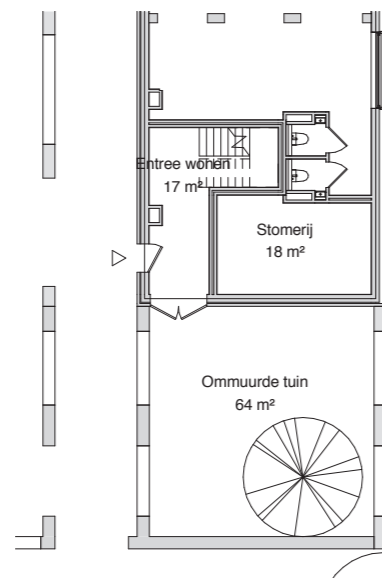


2e verdieping

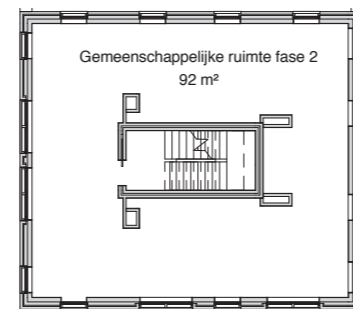
Kamer crisisopvang



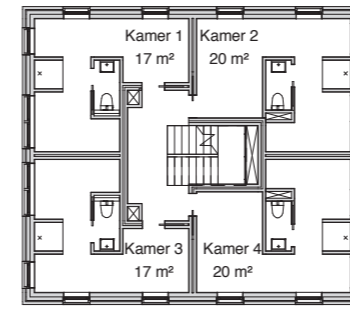
## Fase 2



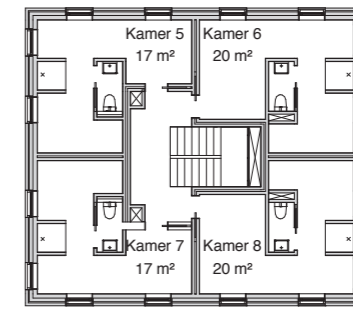
Begane grond



1e verdieping



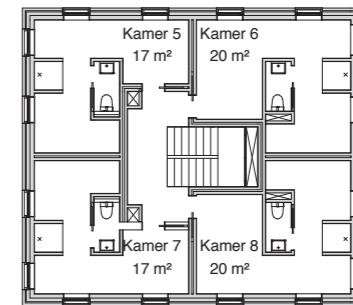
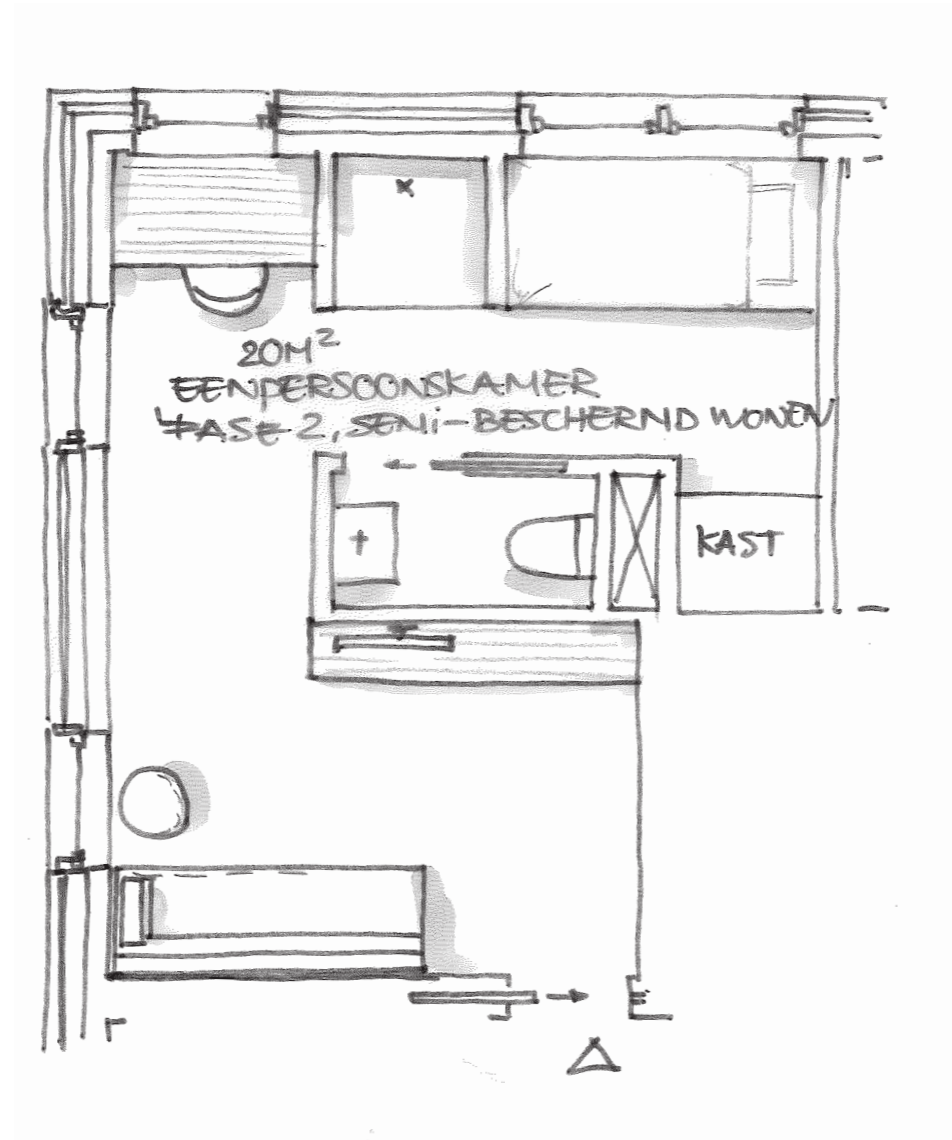
2e verdieping



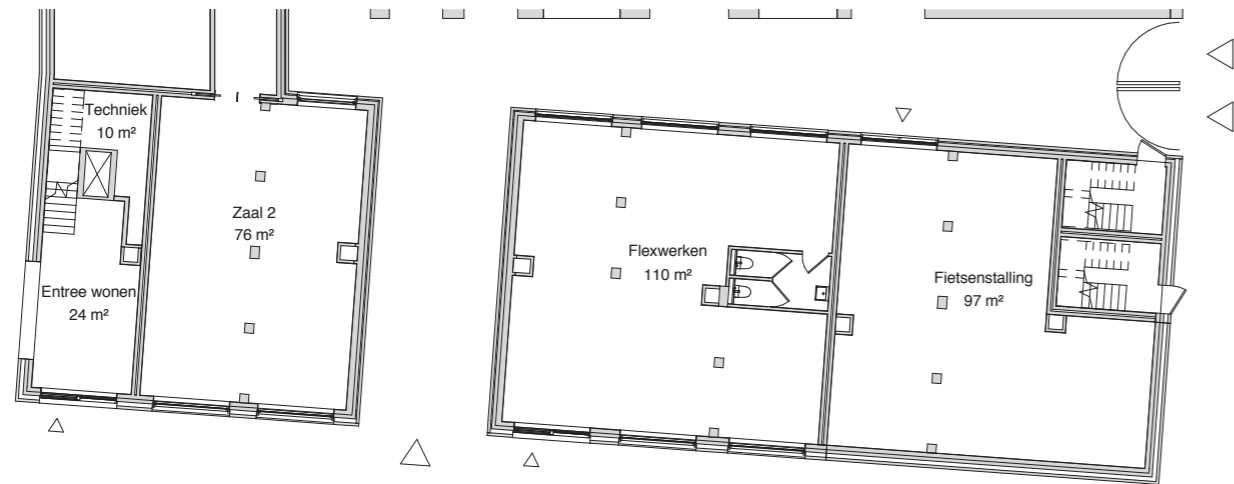
3e verdieping



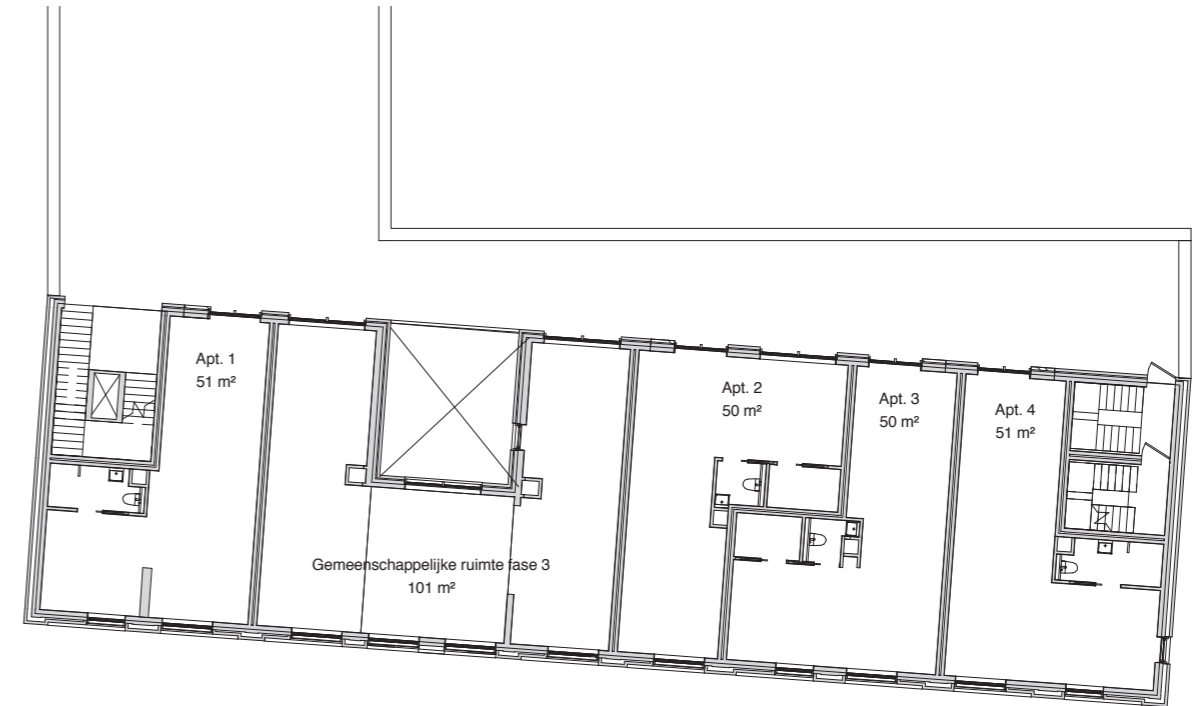
## Kamer fase 2



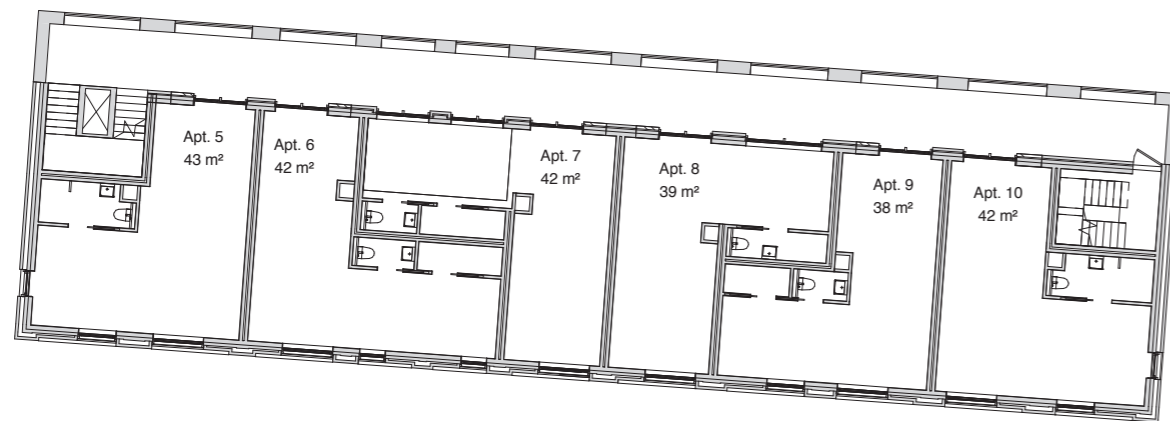
# Zelfstandig wonen



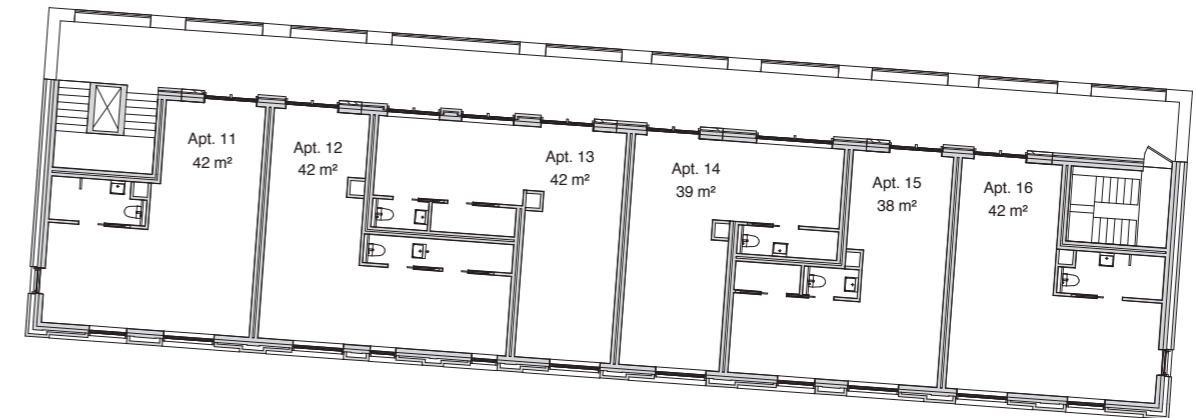
Begane grond



1e verdieping

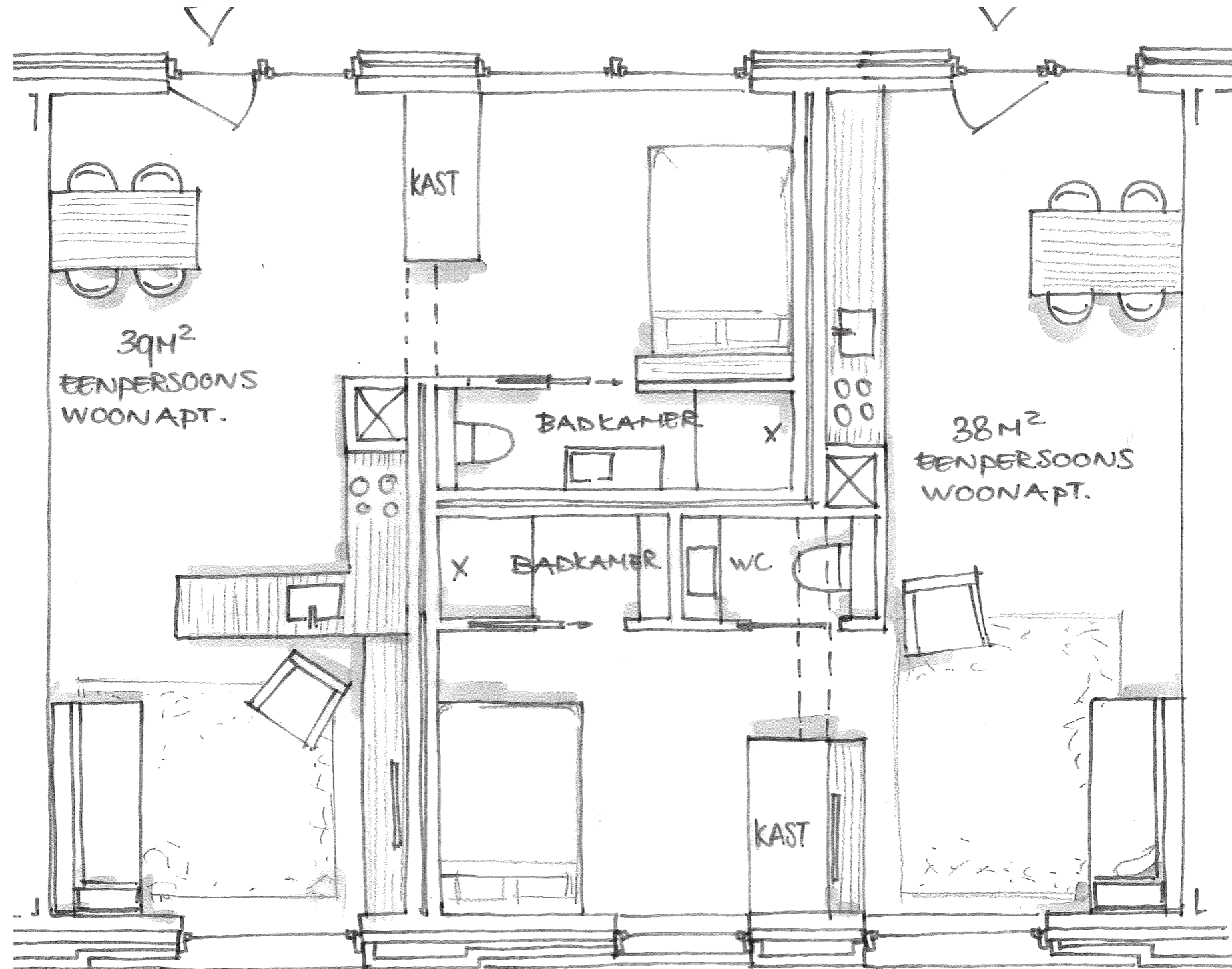


2e verdieping



3e verdieping

Appartement



## Zo Normaal Mogelijk



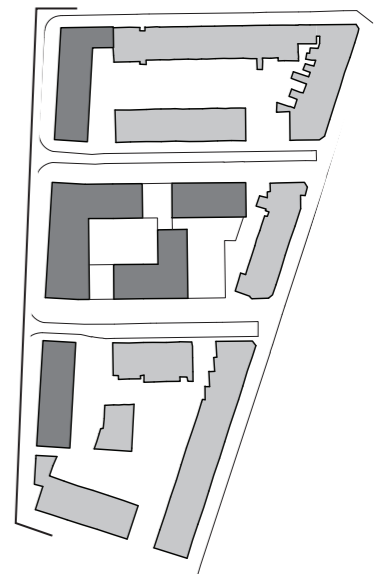
# Aanzicht ensemble



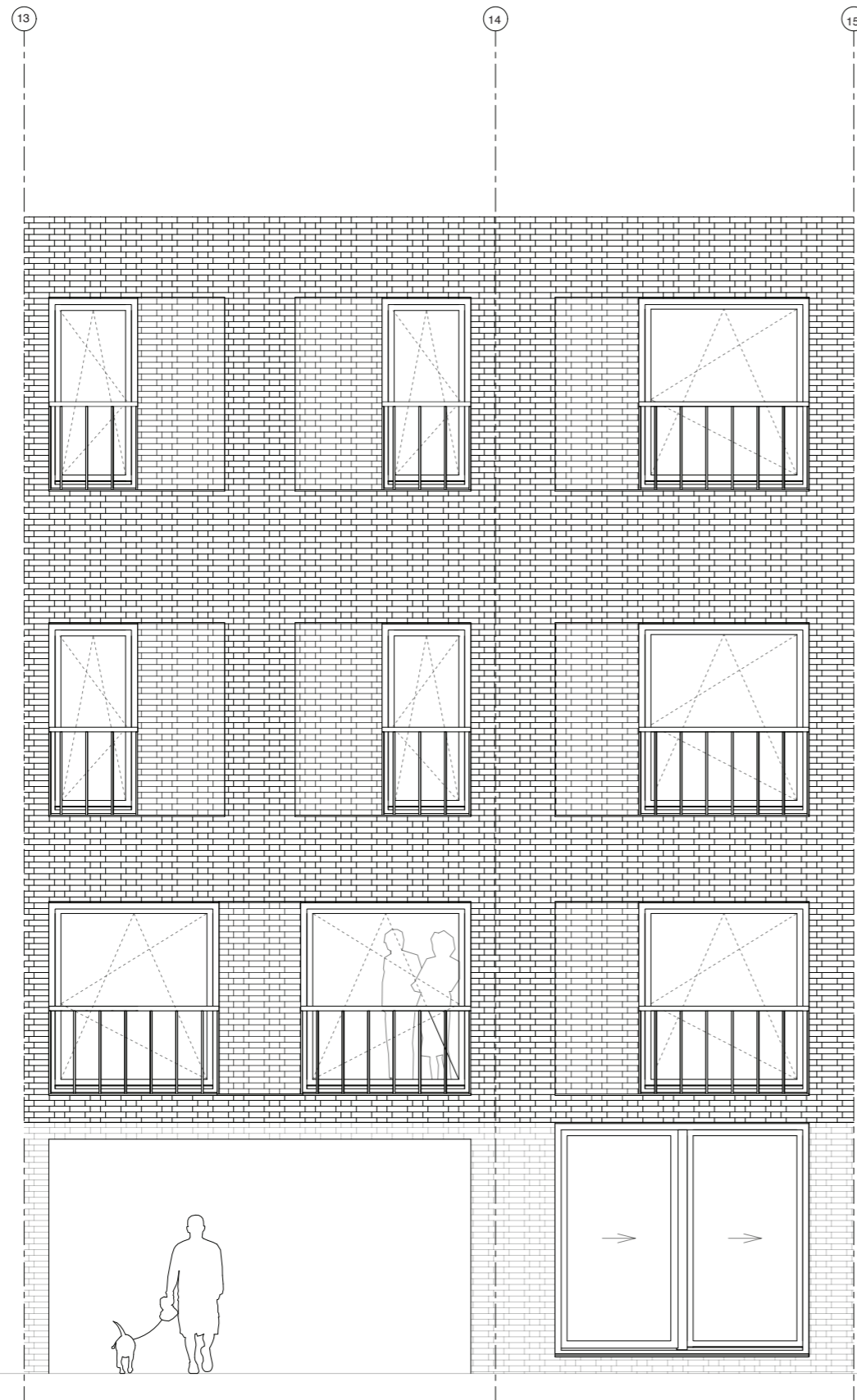
Bestaand Schilperoordstraat



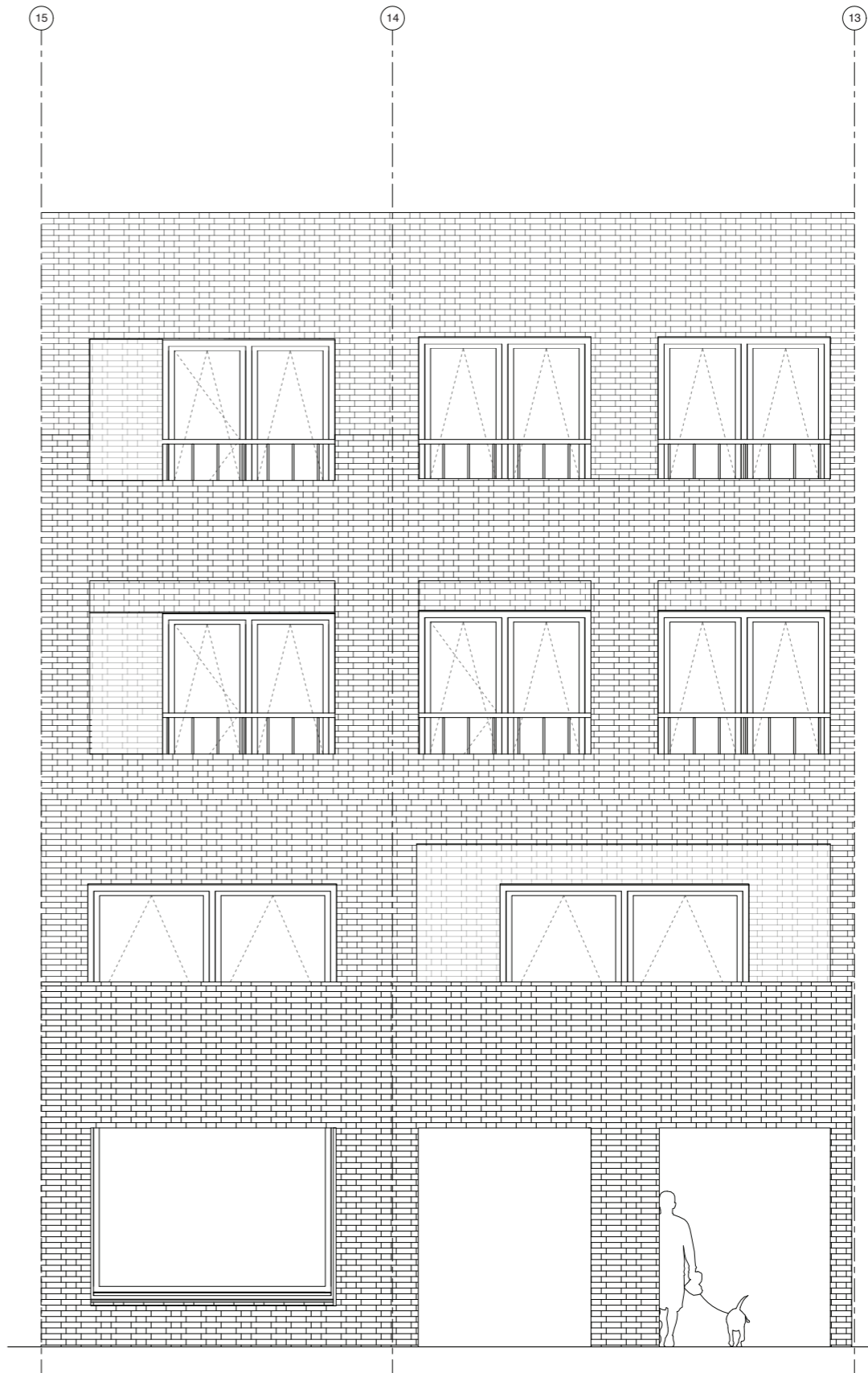
Nieuwe situatie Schilperoordstraat



# Zo Normaal Mogelijk

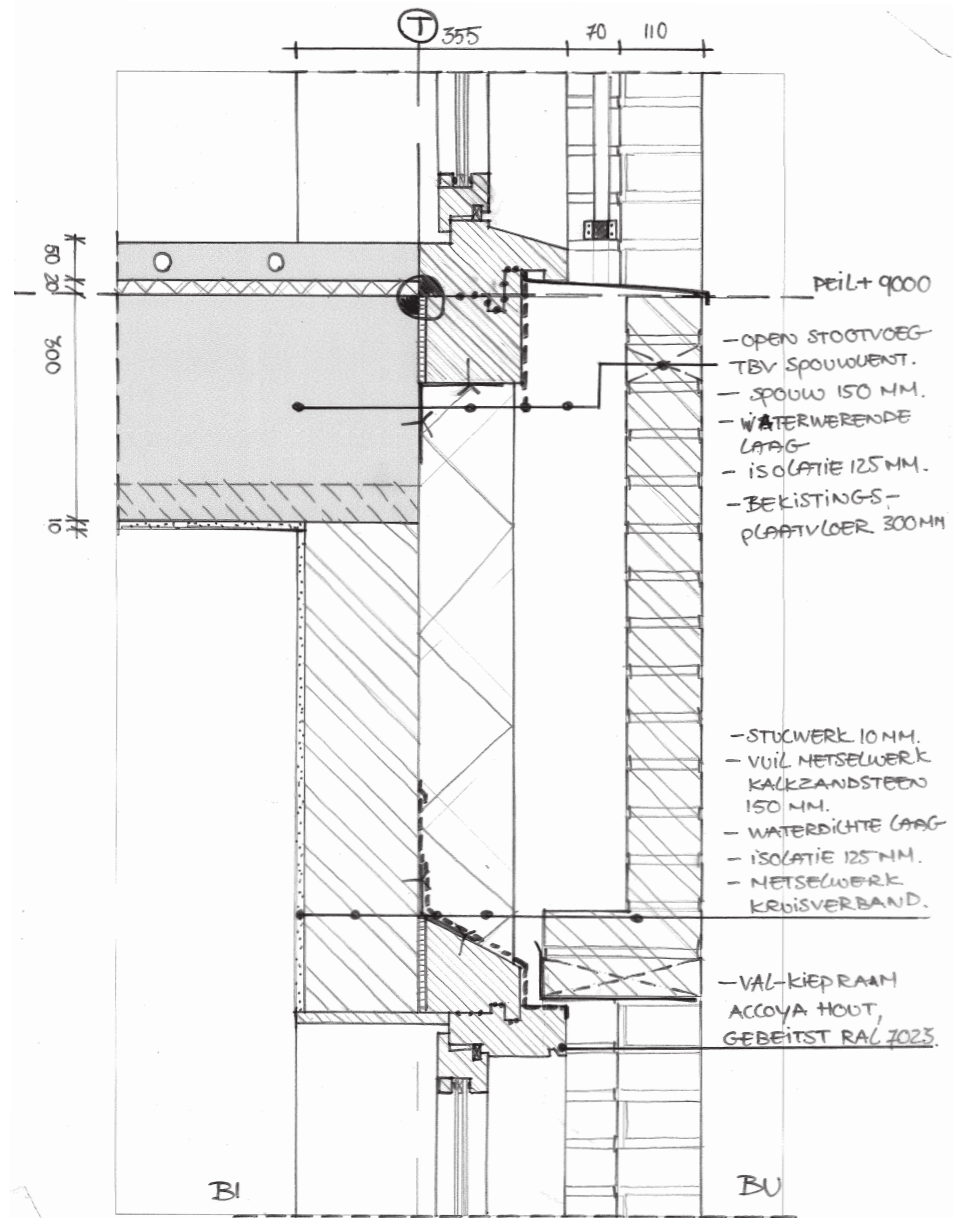


Straatzijde

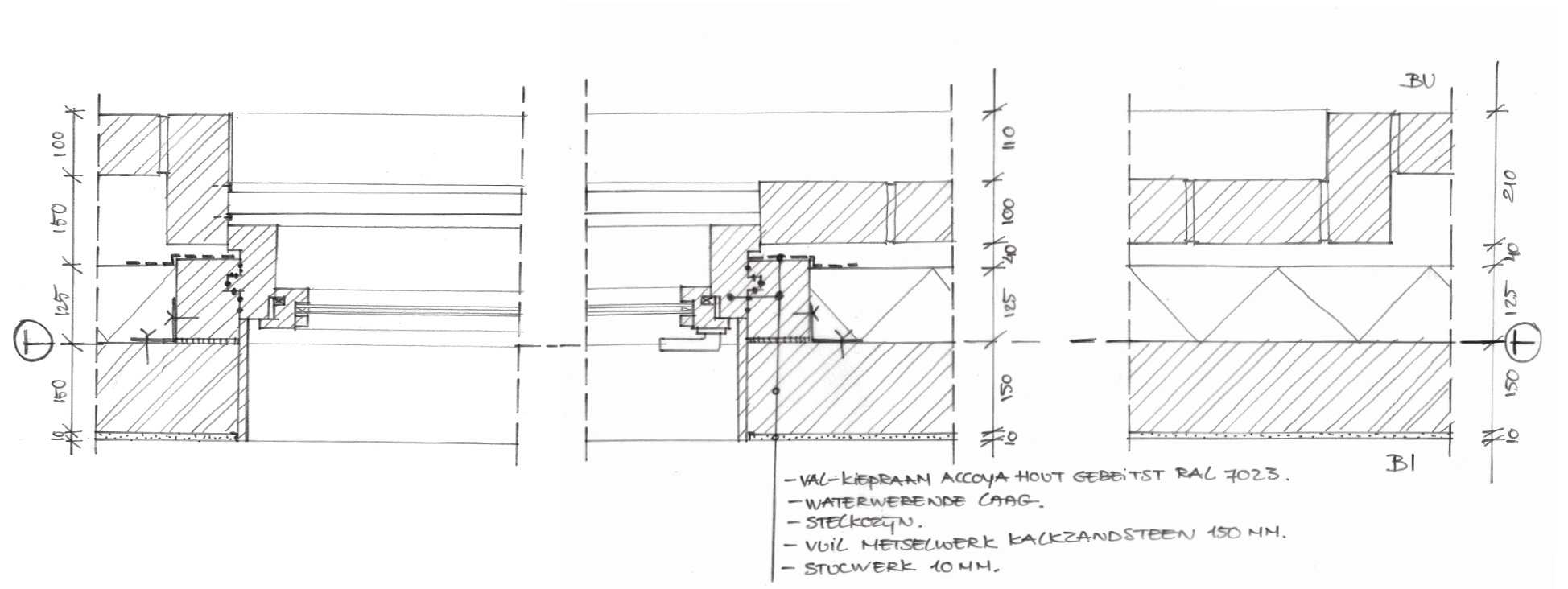


Hofzijde

# Zo Normaal Mogelijk met verbijzondering

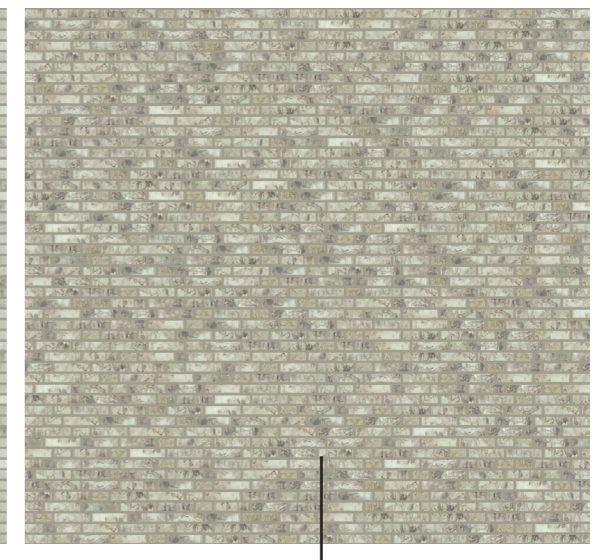
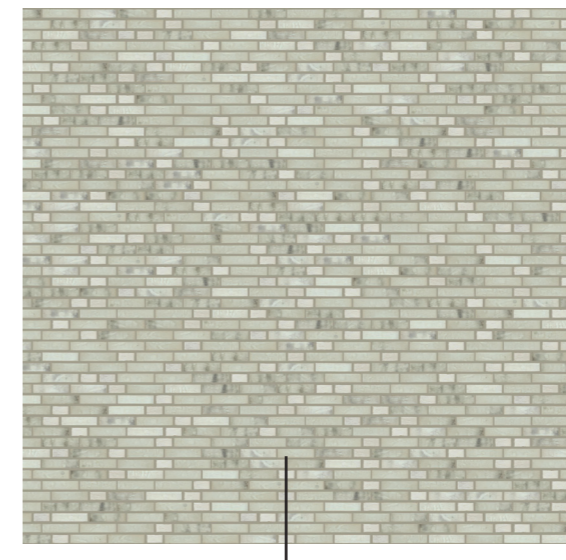
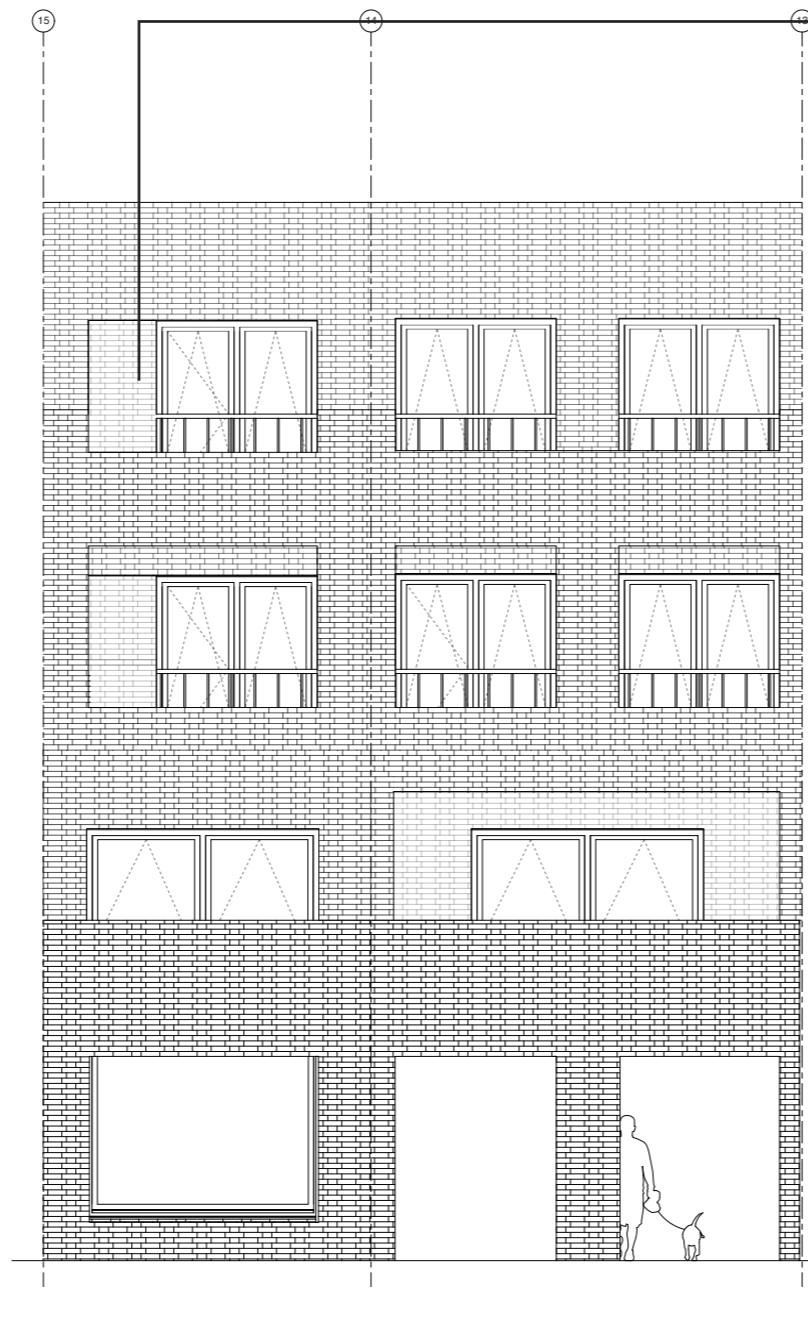
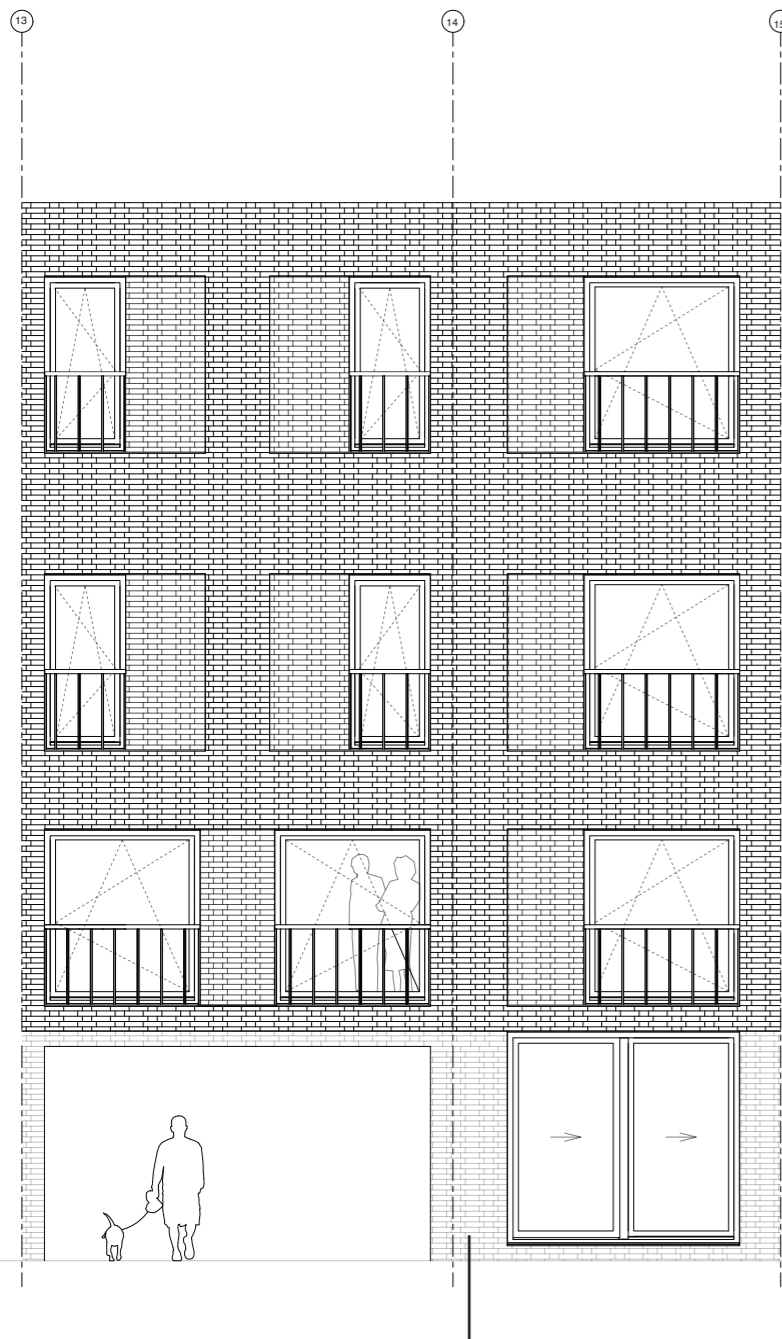
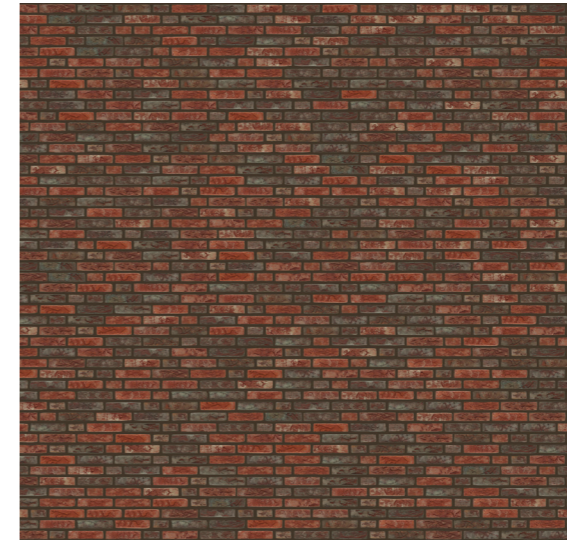


Detail, vertikaal. Kozijnen straatzijde



Detail, Horizontaal. Kozijnen straatzijde

# Zo Normaal Mogelijk met verbijzondering





Gelaagdheid

